

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

DVOJTÝŽDENNÍK
MESTA
BANSKÁ
ŠTIAVNICA

16. máj 2024

číslo 10

ročník XXXV

cena 0,70 €

Obnova

historickej
radnice
str. 3

Možnosti

hlasovania
vo voľbách
str. 4

Noc

múzeí
a galérií
str. 9-10

79. výročie víťazstva nad fašizmom

Dňa 9. mája 2024 sa konal spomienkový akt pri Pamätníku bojovníkov I. a II. svetovej vojny (nad pošťou), ktorý zorganizoval Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, Základná organizácia Ladislava Exnára, hrdinu SNP, spolu s Mestom Banská Štiavnica spojený s položením kytíc pri príležitosti 79. výročia víťazstva nad fašizmom.

Na pietnom akte sa zúčastnili primátorka mesta Mgr. Nadežda Babiaková, viceprimátor Mgr. Peter Ernek, poslanci MsZ, predstavitelia organizácií, inštitúcií, politických strán a hnutí a obyvatelia nášho mesta.

Účastníci spomienkových osláv FOTO MICHAL KRÍŽ

Program začal pri Pamätníku bojovníkov I. a II. svetovej vojny hymnou SR, nasledovala báseň, ktorú predniesla Katarína Kissová. Položením kytíc zástupcov mesta, predstaviteľov organizácií a inštitúcií pôsobiacich v našom meste sme si pripomenuli 79. výročie víťazstva nad fašizmom. Nasledoval príhovor primátorky mesta Mgr. Nadeždy Babiakovej (uvádzame ho v plnom znení). Záver patril hymnickej piesni „Kto za pravdu horí“. Po spomienkovom akte sa uskutočnila členská schôdza ZO SZPB v reštaurácii „U Karabelyho“. Česť a sláva všetkým tým, ktorí položili životy za našu slobodu!

Michal Kríž

Bežecké podujatia

Malý a Cestný beh Trate mládeže sa blížia.

Tradičné športové podujatia Malý beh Trate mládeže a Cestný beh Trate mládeže sa uskutočnia aj tento rok na atletickom štadióne.

Na **Malý beh Trate mládeže** sa môžete tešiť **v piatok 31.5.2024**, registrácia pretekárov začína o 13.00 hod. a je možná len na mieste v deň pretekov.

Cestný beh Trate mládeže sa uskutoční **v sobotu 1.6.2024**.

Propozície

XXXV. ročníka Cestného behu Trate mládež v B.Štiavnici
Dátum pretekov: 1. júna 2024, sobota o 10.30 hod.

Miesto: Štart: obec Hronská Breznica – pod nadjazdom

Cieľ: Banská Štiavnica - štadión

Prihlášky: on-line do 28.5.2024!

www.cbtm.banskastiavnica.sk

Upozornenie: len včas prihlásení

pretekári so zaplateným štartovným do 28.5.2024 majú zaručené, že dostanú guláš, sladké pečivo a garantujeme pre nich odvoz do B.Belej a Hr.Breznice

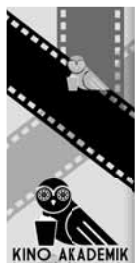
Štartovné: 15,-€, pri zaplatení bankovým prevodom uhradiť na č. účtu: SK53 0200 0000 0000 1452 5422 do 28.5.2024. Do poznámky pre prijímateľa uveďte meno, priezvisko a text: štartovné CBTM 2024. 20,-€ zaplatenie osobne pri prezentácii 1.6.2024. **3.str.**

Pozvánka

V zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov §-u 12 odst. 1 a §-u 13 ods. 4 a) zvolávam zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Banskej Štiavnici na deň **23. mája 2024 (štvrtok) o 13.00 h**. Zasadnutie sa uskutoční v zasadačej miestnosti historickej radnice, prízemie č. dv. 4. Priestor pre občanov 2 hod. od začatia MsZ. Srdečne Vás pozývam!

Mgr. Nadežda Babiaková,
primátorka mesta

INZERCIA

Štvrtok 23.5. o 19.30 h
Sobota 25.5. o 19.30 h
Štvrtok 30.5. o 19.30 h

Furiosa: Mad Max sága

Sci fi, akcia, fantasy, 148 min., P:15, vstupné: 6€.

STAVMAT BŠ

STAVEBNINY

STAVMAT Banská Štiavnica, s.r.o.

Predajňa stavebnín
Horná Huta 42
tel.: 0918 624 835

Otváracie hodiny
po - pia: 7:00 - 15:30 hod.
so: 7:30 - 11:30 hod.

KAŽDÝ DEŇ ZLAVA 10%

z programu
primátorky**6.5.**

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Pracovné rokovanie k rekonštrukcii radnice.

7.5.

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Pracovné rokovanie k projektu Mestských lesov Banská Štiavnica, spol. s r.o.

9.5.

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Účast na spomienkovom akte spojenom s položením kytíc pri príležitosti 79. výročia víťazstva nad fašizmom.

Pracovné rokovanie s predsedom Hlavného banského úradu.

10.5.

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Prijatie splnomocnenca vlády pre rómske komunity Alexandra Daška s delegáciou k riešeniu rekonštrukcie bytov, vybudovanie kanalizácie a miestnych komunikácií.

13.5.

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Uskutočnila sa gremiálna porada so zástupcami mestských spoločností.

Uskutočnila sa gremiálna porada s vedúcimi oddelení MsÚ.

Príprava miestneho referenda.

Redakčná rada ŠN.

14.5.

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Riešenie priestorov Materskej školy, ul. Bratská.

Štiavničania, Štiavnica, média a súvzťažnosti

27.4. bol spomienkový gala koncert k 40. výročiu založenia folklórného súboru Sitňan v kultúrnom dome vo Sv. Antone. Okrem jubilejného súboru v ňom vystúpil aj ďalší folklórny súbor z B. Štiavnice „Bartkovci z Jergyštolne“, „Heligonkári spod Sitna“, ako aj ďalšie folklórne súbory z nášho okresu a okolia. V tejto súvislosti treba vysloviť najvrejšie poďakovanie Stanislavovi Bartkovi – jednému z dlhoročných „pilierov“ súboru Sitňan, iniciátorovi a vedúcemu súboru „Bartkovci z Jergyštolne“, jednému z heligonkárov zo súboru „Heligonkári spod Sitna“, hlavnému organizátorovi tohto podujatia, ako aj moderátorovi relácie „Zahrajte mi túto“ v Rádiu Regina, v ktorej nielen avizoval podrobne dopredu toto vystúpenie, ale zabezpečil, aby v tomto médiu boli o tomto podujatí vo Sv. Antone aj ďalšie informácie.

30.4. a 1.5. vo viacerých elektronických médiách RTVS odznelo, že dňa 30.4. prezidentka SR Zuzana Čaputová ocenila 28 osobností, ktoré sa zaslúžili o vstup SR do EÚ. Spomenutí boli aj Rudolf Schuster, prezident SR v r. 1999-2004 (čestný občas nášho mesta), ako aj Magda Vášáryová, banskoštiavnická rodáčka, ktorá svoje detstvo a mladosť prežila v našom meste.

2.5. v Rádiu Slovensko v relácii „Z prvej ruky“ od 12.30 do 13.00 h hovorili Ján Figel a Róbert Hajšel, europoslanec, rodák z B. Štiavnice, hovorili pri príležitosti 20. výročia vstupu SR do EÚ.

9.5. v rádiu Devín o 15.00 h bola reportáž o aktivitách Hájovne v B.Štiavnici s jej fotografom a dramaturgom Jánom Viazaničkom.

11.5. v Rádiu Regina o 7.12 h bol miniprofil Karola Plicku (1894 – 1987) významného etnografa, dokumentaristu, fotografa a režisé-

ra v súvislosti s jeho etnografickým výskumom na Hrochoti. K. Plicka mal aj mimoriadnu súvzťažnosť s B. Štiavnicou – bol strýko významnej slovenskej etnografky a umeleckej fotografky PhDr. Ester Plickovej, CSC., ktorú podnietil na jej profesionálnu dráhu a ktorá zvláštnu pozornosť vo svojich výskumoch a následne v odborných štúdiách, ako aj reprezentačných obrazových publikáciách, sa dlhodobo venovala Banskej Štiavnici. K. Plicka bol aj spoluvorcom prvej reprezentačnej umelecko-historickej obrazovej publikácie o B. Štiavnici z r. 1957, ktorej autorkou bola E. Plicková.

11.5. v Rádiu Regina o 9.05 bola reportáž o charakteristickej architektúre v Preňčove. Zvláštna pozornosť bola venovaná aj Andrejovi Kmeťovi (1841 – 1908), ktorý ako katolícky kňaz pôsobil v tejto obci 28 rokov. Prezentovaná bola jeho pamätná izba v Preňčove i jeho archeologické, etnografické výskumy, ako aj zásluhy o slovenské múzejníctvo. K jeho profilu však dodávam, že stredoškolské štúdiá absolvoval v B. Štiavnici. A jeho najvýznamnejším, doslovne výskumným „rajom“ bolo jeho milované Sitno, ktorému venoval aj svoju pozoruhodnú publikáciu „Veľeba Sitna“.

12.5. v Rádiu Slovensko o 6.05 h bola spomienka na vynikajúceho kostýmového výtvarníka, scénografa, vysokoškolského pedagóga Milana Čorbu, ktorý zomrel v tento deň v r.2013. Bol manželom „našej Emilie Vášáryovej“, ktorá svoje detstvo a mladosť prežila v B.Štiavnici.

12.5. v Markíze v relácii „Na telo“ medzi 13.00 a 14.00 h bola aj banskoštiavnická rodáčka Magda Vášáryová, ktorá svoje detstvo a mladosť prežila v B.Štiavnici.

Ján Novák

Pozvánka

Slovenský Červený kríž, územný spolok Banská Štiavnica v spolupráci s Mestom Banská Štiavnica

pozývajú všetkých dobrovoľných darcov krvi na darovanie, ktoré sa uskutoční v stredu **22. mája 2024 od 8.00 do 10.00 hod. v Kultúr-**

nom centre, Kammerhofska 1, Banská Štiavnica. V prípade záujmu sa nahláste, prosím, na Odd. regionálneho rozvoja a medzinárodných vzťahov: 045/694 96 54 alebo na SČK – Banská Štiavnica: banskastiavnica@redcross.sk, 0904 102 373.

MsÚ

z programu
primátorky

Pracovné rokovanie k výstavbe vodovodu Banky, Vyhne, so zástupcami Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s.

15.5.

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Pracovné rokovanie k rozpočtu Mesta Banská Štiavnica na rok 2024.

16.5.

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Účast na stretnutí osobností stredného Slovenska s prezidentkou SR.

17.5.

Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.

Podpis partnerskej zmluvy medzi Banskou Štiavnicou a Miškovcom a odhalenie stromu partnerského mesta zasadeného na počesť Banskej Štiavnice.

18.5.

Občiansky obrad – sobáš.

Viera Lauková

Súťaž-výherca

„Festival Nahé vína 2024“.

Správna odpoveď: 3, BŠ a BA, výhercom 2 vstupeniék sa stáva: Sylvia Moravčíková, BA. Srdečne blahoželáme!

Vaša red. ŠN

Oznámenie

o prerušení distribúcie elektriny
Oznamujeme Vám, že bude prerušená distribúcia elektriny z dôvodu odstraňovania porúch na zariadeniach distribučnej sústavy prevádzkovateľa distribučnej sústavy spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s. Bez el. energie budú v B. Štiavnici:

- **3.-4.6.** v čase od 7.30 – 18.00 h na ul.: A. T. Sytnianskeho, E. M. Šoltésovej, Drevená, Križovatka, L. Novomeského, Okružla, Trate mládeže.

Ďakujeme za porozumenie!

Daniel Hropko, riaditeľ sekcie
Dispečingy, SSD, a.s.

Bežecké podujatia

§1.str. Časť štartovného je vyčlenená na charitatívne účely pre Svetielko nádeje

Štartovné zahŕňa: občerstvenie na trati, v cieľi guláš, pivo alebo kofolu, sladké pečivo, štartovné číslo, časomiera, poháre pre prvých troch pretekárov v kategóriách a odvoz pretekárov autobusom na miesto štartu Banská Belá, Hronská Breznica.

Prezentácia: 1. júna 2024 od 7.30 do 9.00 hod. na atletickom štadióne v Banskej Štiavnici.

Doprava: z Banskej Štiavnice zo štadióna na miesto štartu o 9.00 hod.

Technické ustanovenia:

Kategórie (hlavný pretek):

A: Muži do 39 rokov

B: Muži veteráni od 40 do 49 rokov

C: Muži veteráni od 50 do 59 rokov

D: Muži nad 60 rokov

E: Ženy do 39 rokov

F: Ženy od 40 do 49 rokov

G: Ženy nad 50 rokov

Dĺžka trate: 20 km pre všetky kategórie

Popis trate: asfaltový podklad po ceste Hr.Breznica-Kozelník-Kysihýbel-B.Štiavnica. Od 15 km členitý terén so stúpaním.

Občerstvenie: bude zabezpečené v Kozelníku, B.Belej, Kysihýbli a v cieľi

Ceny: prví traja pretekári kategórie

A, B, C, D mužov dostanú a tiež prvé tri ženy v absolútnom poradí dostanú poháre a jubilejné tričká, prví traja pretekári mužov a žien aj v kategórii open.

!!!Možnosť výberu pretekania v CBTM!!!

Kategória Open muži, ženy bez rozdielu veku, beh na 5,5 km, štart o 11.00 hod. od Dinas B.Belá do B.Štiavnice na atletický štadión.

Podmienka štartu - prihlásiť sa na stránke www.cbtm.banskastiavnica.sk v termíne do 28.5.2024.

Upozornenie: Každý pretekár preteká na vlastnú zodpovednosť za

úplnej premávky na ceste s rešpektovaním vyhlášky o cestnej premávke. Štartuje sa podľa pravidiel atletiky a smerníc tohto rozpisu. Usporiadateľ za stratu vecí nezodpovedá.

Podujatie je súčasťou Bežeckej série Svetielka nádeje 2024.

Všetky potrebné informácie a registráciu na Cestný beh Trate mládeže nájdete na stránke:

www.cbtm.banskastiavnica.sk

Info o bežeckej sérii Svetielka nádeje nájdete tu:

<https://www.svetielkonadeje.sk/bezecka-seria-svetielka.../>

MsÚ

Príhovor primátorky mesta k 79. výročiu víťazstva nad fašizmom

Vážené dámy, vážení páni, vážení členovia SZPB, ctení prítomní!

V májových dňoch pred 79. rokmi zaplnili ulice svetových metro-pol davy nadšených ľudí. Oslavovali nielen koniec nekonečného vojnového utrpenia, ale predovšetkým veľké historické víťazstvo – víťazstvo nad fašizmom.

Na Slovensku je 8. máj štátnym sviatkom. Každoročne v tento deň kladíme vence pri pamätníkoch padlých vojakov, aby sme si pripomenuli ich pamiatku a zároveň, vzdali úctu všetkým obetiam druhej svetovej vojny, aby sme vzdali pctu a vyjadrili vďaku všetkým, ktorí bojovali a padli v boji za naplnenie túžby po slobode a umožnili nám ži-

vot v mieri. V týchto dňoch si viac ako kedykoľvek predtým uvedomujeme, že by sme mier nemali považovať za samozrejmosť a nikdy by sme nemali dopustiť, aby sa história opakovala.

Vojnové generácie, generácie mužov a žien, za cenu nesmiernych obetí a nepredstaviteľného utrpenia zachránili svet. Zachránili pre nás svet, ktorý garantuje neodňateľné práva a slobody, garantuje demokraciu a právny štát. Dnes ďakujeme všetkým našim osloboditeľom a pripomíname, že sme sa na správnej strane aj my zapojili do tohto zápasu za záchranu sveta. Zápasu za zachovanie ľudskosti a európskej civilizácie. A do boja za vlasť a slobodný život jej obyvateľov. Slovenská republika ako slobodný a suverénny

štát existuje iba vďaka tomu, že fašizmus bol porazený. Na túto pravdu nesmieme zabudnúť a má zmysel si ju pripomínať.

Vážení prítomní,

Deň víťazstva nad fašizmom oslavujeme v čase, keď svet opäť čelí globálnej hrozbe. Znepokojujú nás informácie, ako blízko našich hraníc vybuchujú rakety. A o to intenzívnejšie každý deň vyslovujeme slovo, ktorého hodnotu sme mnohokrát vnímali len formálne – MIER. Slovo, ktoré sme vnímali ako samozrejmosť, dostalo v súčasnom rozkolísanom svete iný hlbší význam. Na základe toho, keď kladíme vence na pietnych miestach našej vlasti, uvedomme si ešte jeden symbolický odkaz. Vyslovujeme

tým aj želanie, aby už žiaden národ nestrácal vo vojenských konfliktoch svojich otcov, bratov a synov. Aby netrpeľi celé rodiny a neopúšťali svoje rodné domovy, odkázaní na solidaritu iných. Spomínajme, uctíme si hrdinov a želajme si MIER. To je náš spoločný odkaz týchto dní, kedy si pripomíname koniec Druhej svetovej vojny. Je našou povinnosťou, aby sme svet prosperity, slobody a demokracie nielen zachránili, ale v najlepšom možnom stave odovzdali našim potomkom. Nech teda kytice, ktoré sme položili pri pamätníku, sú prejavom našej spoločnej úcty a vďaky všetkým tým, ktorí položili životy za slobodu a víťazstvo nad fašizmom.

Mgr. Nadežda Babiaková,
primátorka mesta

Obnova budovy historickej radnice pokračuje...

Už v minulom roku Mesto Banská Štiavnica s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky začalo s obnovou budovy historickej radnice.

Práce pokračujú v plnom prúde. Pracuje sa na sanácii vlhkosti priestorov mestskej polície; podarilo sa odstrániť príčinu zavlhania a sadania severovýchodného náro-

žia; obnovujú sa sociálne zariadenia; východnú a južnú fasádu pokrýlo lešenie s ochrannou sieťou, až po radničnú vežu – kde prebieha obnova fasády; reštaurujú sa kovové vnútorné okennice a vonkajšie dvernice. Doteraz najpôsobivejším výsledkom obnovy sú zreštaurované omietky a maľby v kanceláriách. Odkryté a zreštaurované maľby vidieť na priloženej fotografii.

MsÚ

Zreštaurované maľby FOTO JURAJ CHRENKO

Informácie pre voličov

oprávnených hlasovať vo voľbách do Európskeho parlamentu 8.6.2024

Vážení občania,

do 14.5.2024 vám boli do domácnosti doručené „Oznámenia o čase a mieste konania volieb“ a taktiež „Zoznam zaregistrovaných kandidátov“. Podľa zákona č. 180/2014 Z.z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sa tlačivá doručovali **po jednom kuse do domácnosti** a nie všetkým voličom v domácnosti. V prípade, že vám **nebolo doručené správne oznámenie** alebo nebolo doručené vôbec, môžete túto skutočnosť **nahlásiť v námietskovej kancelárii v Klientskom centre mesta Banská Štiavnica, Námestie sv. Trojice č.3, alebo telefonicky na číslo 045/694 96 39.**

Volič má taktiež právo v úradných hodinách **si overiť, či je zapísaný v stáлом zozname voličov**, či údaje o ňom sú úplné a pravdivé a môže požadovať doplnenie údajov alebo vykonanie opráv. Mesto je povinné žiadosti vyhovieť alebo do troch dní písomne oznámiť voličovi dôvody, pre ktoré žiadosti nemôže vyhovieť. Zároveň upozorňujeme **voličov, ktorí majú trvalý pobyt mesto Banská Štiavnica**, že tlačivo „Oznámenie o čase a mieste konania volieb“ je umiestnené na úradnej tabuli mesta **a ich volebná miestnosť**

sa nachádza v zasadačke Mestského úradu, Radničné námestie č. 1. Zoznam zaregistrovaných kandidátov si môžu prevziať v klientskom centre.

Vaše možnosti hlasovania

Volič, ktorý nebude môcť voliť vo volebnom okrsku, v ktorého zozname je zapísaný, môže požiadať mestský úrad **o vydanie hlasovacieho preukazu** (klientske centrum v Rubigalle), ktorý ho potom oprávňuje na zápis do zoznamu voličov v ktoromkoľvek volebnom okrsku na území Slovenskej republiky. **Elektronicky a listinnou formou môžu voliči požiadať do 20.5.2024. Osobne alebo prostredníctvom osoby splnomocnenej** žiadateľom možno požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu **najneskôr v posledný deň pred dňom konania volieb počas úradných hodín.** Podrobné informácie o hlasovanom preukaze nájdete aj na webovej stránke mesta v časti občan/volby.

Volič má **možnosť hlasovať priamo vo volebnej miestnosti**, ale taktiež môže požiadať zo závažných, najmä zdravotných dôvodov okrskovú komisiu o to, aby mohol hlasovať **mimo volebnej miestnosti** (doma), a to len v územnom obvode okrsku, pre ktorý bola okrsková komisia zriadená. V takom prípade okrsková komisia vyšle k oprávne-

nému občanovi dvoch svojich členov **s prenosnou volebnou schránkou**, hlasovacími lístkami, volebnou obálkou a so zoznamom voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti. Vyslaní členovia okrskovej komisie zabezpečia, aby aj v tomto prípade bola zachovaná tajnosť hlasovania. Zastúpenie inou osobou nie je prípustné. So svojou žiadosťou sa môže občan obrátiť priamo na svoju okrskovú komisiu prostredníctvom svojich známych, susedov, alebo aj telefonicky na číslo organizačného štábu volieb: 045/694 96 39.

Hlasovanie v zdravotníckych zariadeniach, v zariadeniach sociálnych služieb a v obdobných zariadeniach, zabezpečí možnosť výkonu volebného práva v spolupráci s vedúcim príslušného zariadenia okrsková komisia, v ktorej územnom obvode je toto zariadenie. Voliči však musia mať trvalý pobyt v územnom obvode okrskovej volebnej komisie, v ktorej sa zariadenie nachádza. Ak voliči nepatria do volebného okrsku, v ktorého územnom obvode sa zariadenie nachádza, volia na základe hlasovacieho preukazu, ak si ho vyžiadali.

Úprava hlasovacieho lístka a hlasovanie

Volič vstúpi s hlasovacími lístkami a volebnou obálkou do osobitné-

ho priestoru určeného na ich úpravu. Volič si **z 24 hlasovacích lístkov vyberie jeden** a bez ďalšej úpravy ho vloží do obálky, alebo na jednom z hlasovacích lístkov vyznačí **odovzdaním prednostného hlasu zakrúžkovaním poradového čísla najviac u dvoch kandidátov.** Na požiadanie voliča môže okrsková volebná komisia vydať za nesprávne upravené hlasovacie lístky iné. **Nepoužité alebo nesprávne upravené hlasovacie lístky je volič povinný odložiť do schránky na to určenej.**

Volič, ktorý **nemôže sám upraviť hlasovací lístok** pre zdravotné postihnutie alebo preto, že nemôže čítať alebo písať a oznámi pred hlasovaním túto skutočnosť okrskovej volebnej komisii, **má právo vziať so sebou do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov inú osobu spôsobilú upraviť hlasovací lístok podľa jeho pokynov a zákona a vložiť do obálky.** Po opustení osobitného priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov volič vloží obálku pred okrskovou komisiou do volebnej schránky. Za voliča, **ktorý nemôže pre telesné postihnutie sám vložiť obálku do schránky na hlasovanie, môže** ju do nej na jeho požiadanie a v jeho prítomnosti **vložiť iná osoba, nie však člen okrskovej komisie.**

MsÚ

Labyrint

Cez víkend 11. - 12. mája sa v meste prvýkrát konalo podujatie Labyrint – víkend tajomných štiavnických zákutí.

Cieľom podujatia bolo prezentovať verejnosti menej známe kultúrno – historické atraktivity, ktoré nie sú bežne prístupné, alebo sú menšieho charakteru na to, aby sa ich vlastníkom oplátilo prezentovať ako samostatné múzeum alebo expozíciu. Počas prvého ročníka si takto mohli účastníci pozrieť 14 objektov, kde sa bežne nesprevádza.

Víkend je za nami a s potešením môžem povedať, že akcia sa vydarila nad očakávanie. Prišlo 130 záujemcov a odozva je výborná. Povzbudzuje nás to, aby sme podujatie o rok organizovali znovu.

Prvý ročník mal overiť potenciál podujatia, či sa z neho stane pravidelná súčasť ponuky kultúrno-spoločenských akcií. Výhodou podujatia je to, že vzhľadom na jeho charakter sa dá organizovať mimo hlavnej turistickej sezóny, čím môže prispieť ku rovnomernému rozdeľniu podujatí v priebehu roka.

Aj touto cestou chcem poďakovať pánovi farárovi Štefňovi z Belej za sprístupnenie veže kostola a výborný výklad, pani Kuchtovej za sprevádzanie po cintorínoch, SBM a pánovi Michnovi za sprevádzanie na Prachárni, pánovi farárovi Gdovnovi za dve exkurzie v evanjelickom kostole, starostovi Štiavnických Baní pánovi Neuschlovi za sprevádzanie v Bašte, pani Rückschlossovej za sprevádzanie na židovskom cintoríne, pánovi Blahovi

za príspevok v Chemických laboratóriách, RKC Banská Štiavnica za sprístupnenie veže farského kostola a Kostola sv. Kataríny, kde nás za hudobného doprovodu Irenky Chovanovej sprevádzala odborným výkladom pani Terao Vošková. Návštevníci si tiež mohli nasáť atmosféru cez príbeh 500r. starého domu, kde je dnes penzión Nostalgia v podaní pani Macharikovej.

Poďakovanie patrí aj PÚ a pani Chovanovej za sprístupnenie Piargskej brány a SVP a pánovi Koledovi za výborné sprevádzanie na tajchu Rozgrund. Tri vstupy a odborný výklad nám tiež poskytol vedúci banského archívu Peter Konečný. Účastníci si mohli tiež pozrieť veže

kalvárskeho kostolov. Podujatie organizovalo ZTBŠ - Združenie turizmu Banská Štiavnica s podporou mesta Banská Štiavnica a OOCR, a za vecné ceny ďakujeme hotelu Grand Matej, penziónu Kachelmann, Vinocentru, reštaurácii Na kopci a penziónu Nostalgia.

Martin Macharik,
predseda ZTBŠ

Výstava Muži a ženy v baníctve

Fotografické putovanie za našou spoločnou kultúrnou identitou.

S potešením vám predstavujeme putovnú výstavu historických fotografií, ktorú organizuje Federácia európskych banských ciest svätej Barbory, MINES.B, ktorej členom sa 21. decembra 2023 stalo aj občianske združenie Banský Región – Terra Montanae, ktoré sa stará o Barborskú cestu.

Cieľom výstavy je vyrozprávať príbehy mužov, žien a detí, ktorí pracovali v baniach. Našou snahou je uchovať a pripomenúť si spomienku na týchto ľudí, ktorí významne prispeli k histórii a rozvoju európskych baníckych komunít.

Je fascinujúce sledovať, ako jednotlivé národy, napriek svojmu odlišnému pôvodu, zdieľajú spoločnú kultúrnu identitu. Jej odhalenie sa snažia zdôrazniť a pripomenúť vybrané fotografie. Prostredníctvom nich je možné sledovať mužov a ženy, ktorí prežívali rovnaký zápas, rovnakú prácu a rovnakú úctu k svätej Barbore, univerzálnej patrónke baníkov.

Aj vďaka odhodlaniu a vytrvalosti týchto ľudí sú dnes mnohé z ľudských práv a pracovných podmienok hmatateľnou realitou a zlepšujú životné podmienky nielen baníkov, ale všetkých pracujúcich. Táto výstava chce pripomenúť

aj ženy a deti v baniach, nakoľko aj ony zohrali zásadnú úlohu a významne prispeli k ich fungovaniu. Federácia európskych banských ciest svätej Barbory je odhodlaná zveľaďovať bohaté banícke dedičstvo prostredníctvom udržateľných foriem cestovného ruchu, a tiež zachovávať a zvečňovať spomienky na to, čím sme boli a ako banícka minulosť pomáhala definovať identitu a kultúru našich komunít.

Členmi MINES.B sú:

Comarca Andorra, Sierra de Arcos, Španielsko
Fondazione Cammino Minerario di Santa Barbara, Taliansko
Le Bois du Cazier, Belgicko
Les Sentiers de Grande Randonnée – GR412, Belgicko
Idrija Mercury Heritage Management Centre, Slovinsko
Mission Bassin Minier, Francúzsko

Banský Región – Terra Montanae – Barborská cesta, Slovenská republika

Výstava je putovná, jej cesta odštartovala 25. 4. 2024 v Cikkerovej sieni na radnici v Banskej Bystrici, na medzinárodnej konferencii INCULTUM Banícke poklady

stredného Slovenska, následne bude putovať po trase Barborskej cesty cez Zvolen (7. - 16. 5. 2024, Krajská knižnica Ľudovíta Štúra), v Banskej Štiavnici (17. - 29. 5. 2024, Galéria Jozefa Kollára) a v Kremnici (30. 5. - 12. 6. 2024, mestský úrad). Následne sa výstava presúva do Slovinska – do Idrie, potom do Španielska, Francúzska, Belgicka. Svoju púť ukončí na talianskej Sardínii koncom roku 2024.

Pri organizovaní výstavy v Slovensku spolupracujeme s OOCR Stredného Slovenska, OOCR región Banská Štiavnica, mestom Banská Bystrica, mestom Zvolen, mestom Kremnica a mestom Banská Štiavnica.

Viac informácií: Roman Neradný, predseda OZ Banský Región – Terra Montanae, 0905 810 232, predseda@barborskacesta.sk

Terézia Sopková, Marketingový koordinátor OOCR

180 rokov ochotníckeho divadla v Banskej Štiavnici

Môj ocko Jozef Číž (1929 – 2021) bol dobrý a veľmi činorodý človek. V rámci tejto charakteristiky bol aj zanietý ochotnícky divadelník, dokonca študoval aj réžiu u Juraja Sarvaša.

V roku 1994 napísal nevelikú knižku „Z histórie slovenského ochotníckeho divadla v Banskej Štiavnici“. Bolo to pri príležitosti 150. výročia prvého divadelného predstavenia, ktoré sa hralo v Banskej Štiavnici po slovensky a knižku vtedy vydal Mestský úrad Banská Štiavnica v rámci Divadelných dní 1994. Z úcty k ockovi i ku všetkým ochotníckym divadelníkom z nášho podsitnianskeho

kraja, pripravujem s veľkým kolektívom autorov ďalšie vydanie tejto knižky doplnené o roky 1995 – 2023 a doplnené taktiež informáciami o ochotníckom divadle v obciach banskoštiavnického okresu. Publikácia vychádza pri príležitosti 180. výročia prvého po slovensky hraného divadla v Banskej Štiavnici. Bolo to 1. mája 1844 v banskoštiavnickom lýceu a šlo o slovenský preklad hry českého autora Jana Nepomuka Štěpánka „Čech a Nemeček“. V rámci Slovenska môžeme Banskú Štiavnicu a celý náš podsitniansky kraj označiť ako divadelnícky veľmi úspešný. Veď tu sa narodili také osobnosti ako Pavel Kyrmezer, Karol L. Zachar, Jozef Vášáry, tu pôsobil Ján Palárik,

Andrej Radlinský, tu študovali a divadlo hrali Gustáv Valach, Anton Glézl, Július Pántik, tu sa divadlu venoval aj Karol Horák - brat spisovateľa Jozefa Horáka. S určitostou vieme, že divadlo sa hralo v každej obci pod Sitnom. Vďaka spomienkam mnohých pamätníkov bude knižka doplnená o veľmi pútavé príbehy a fotografie z tých starých dobrých čias, keď bolo ochotnícke divadlo ozajstným pojmom. Knihu vydá opäť Mestský úrad Banská Štiavnica v spolupráci s OOCR Región Banská Štiavnica. Veľká vďaka za jej realizáciu patrí všetkým pamätníkom, spoluautorom a pani primátorke Mgr. Nadežde Babiačkovej.

Marian Číž

16. 5. – 30. 9. Šaty cisárovnej Sissi v kaštieli, Múzeum vo Svätom Antone, Sv. Anton 291, obec Sv. Anton, 9.00 – 16.00 h

17.-19.5. Festivalový víkend a vernisáže: Paradajský foto fest, Centrum Banskej Štiavnice a blízke okolie, 18.00 h

17.-29.5. Výstava: Muži a ženy v baníctve, Galéria J. Kollára, Nám. sv. Trojice 8, BŠ, 17.00 h

18. a 25.5. Židovská Štiavnica v 90 minútach, Židovský cintorín, Novozámocká, BŠ, 9.30-11.30 h

18.5. Varíme s deťmi tradičné aj netradičné pochúťky, Terasa u Blaškov, Počúvadlianske jazero 75, BŠ, 11.00 – 13.00 h

18.5. Noc múzeí a galérií 2024 v Slovenskom banskom múzeu, Starozámocká 11 a J.K. Hella 12, BŠ, 15.00 – 21.30 h

18.5. Noc múzeí a galérií v kaštieli, Múzeum vo Svätom Antone, Sv. Anton 291, obec Sv. Anton, 19.00-21.30 h

20.5. Radošinské naivné divadlo: Madona s dieťaťom, Kultúrne centrum, Kammerhofská 1, BŠ, 19.00 – 21.00 h

25.5. Spievankovo a zázračný poklad, Kultúrne centrum, Kammerhofská 1, BŠ, 17.00 h

25. a 31.5. Koncert: IMT Smile, Amfiteáter pod Novým zámkom, Novozámocká 1789/20A, BŠ, 19.30 – 21.30 h

28. 5. Dobrovoľnícke upratovanie pripravovanej cyklotrasy Štiavnická Anča: viac info čokoľko vo Facebook skupine „Supervulkan Štiavnica“, OcÚ Kozelník

30.5. Smejko a Tanculienka: Zaber a makaj! Kultúrne centrum, Kammerhofská 1, BŠ, 17.00 – 18.00 h

31.5. Deň detí v Kammerhofe, Kammerhof – Dielnička, Kammerhofská 2, BŠ, 9.00 – 15.00 h

31.5. Malý beh Trate mládeže, štart v Hronskej Breznici smer Banská Štiavnica, 11.00-16.00 h

31.5 – 2.6. Víkend otvorených parkov a záhrad, Múzeum vo Svätom Antone, Sv. Anton 291. Zmena programu vyhradená!

Oblasťná organizácia cestovného ruchu Región Banská Štiavnica

farské
okienko

V stredu 8. mája sa uskutočnila farská púť na horu Butkov. Púť začala krížovou cestou, po ktorej nasledovalo dvojjazyčné slávenie sv. omše spolu s farníkmi z Kováčovej a Čiech. Následne sa pútnici spolu pomodlili Korunku Božieho milosrdenstva. Počasie bolo krásne a všetkým prinieslo osvieženie na duši.

Vo štvrtok 9. mája sme slávili sviatok Nanebovstúpenia Pána, ktorým si pripomínáme, že Ježiš slávne vystúpil do neba. Udialo sa to po tom, čo sa Ježiš po svojom slávnom zmŕtvychvstaní 40 dní zjavoval svojim učeníkom. Zároveň nám tento sviatok napovedá, že sa blíži koniec veľkonočného obdobia.

To slávnostne završíme slávnosťou **Zoslania Ducha Svätého v nedeľu 19. mája**. Ježiš totiž pred svojím nanebovstúpením prisľúbil učeníkom príchod Ducha Svätého. Táto slávnosť je známa aj pod názvom Turíce a slávi sa 50 dní po Veľkej noci. V tento deň boli Ježišovi učeníci naplnení Duchom Svätým a začali hovoriť rôznymi jazykmi. Veriaci aj dnes dostávajú znak daru Ducha Svätého, a to pri sviatosti birmovania, kedy prijímajú 7 darov Ducha Svätého - Dar múdrosti, rozumu, rady, sily, poznania, nábožnosti a bážne voči Bohu.

Kostol sv. Kataríny bude v letných mesiacoch sprístupnený pre širokú verejnosť. Hľadáme lektorov, ktorí by boli ochotní sprevádzať návštevníkov po kostole. Záujemcovia sa môžu hlásiť na fare u pána dekana Norberta Ďurdíka.

Alexandra Babiaková

Triatlonové preteky

XTERRA

12. - 13.7.2024

Miesto: B.Studenec a B.Štiavnica
Plavba: Kolpašský tajch B.Studenec a cyklistické depo

Bajk: Kalvária, centrum BŠ, tajch Klinger, Červená studňa, BŠ centrum, Trojičné nám. - depo

Beh: centrum mesta BŠ

Upozorňujeme, že doprava bude uzavretá! **Registrácia:** <https://www.xterraplanet.com/event/xterra-slovakia>

Blížšie info: <https://www.facebook.com/xterrask>.

Tím XTERRA

Úspechy SŠ S. Mikovíniho

Naša Spojená škola Samuela Mikovíniho získala dve striebra na Celoštátnom kole SoČ v Nitre.

25. apríl 2024 bol významným dňom pre naše účinkovanie v celoštátnej prehliadke SOČ. Otvorenie súťaže sa uskutočnilo v aule SPU v Nitre pod záštitou ŠIOV. Samotná súťaž prebiehala na SOŠ veterinárnej v Nitre. Sily si tu zmeralo 272 talentovaných žiakov z celého Slovenska, ktorí v krajských kolách obsadili 1. a 2. miesta. Stredoškolskí prezentovali svoje práce v 17 súťažných odboroch. Naše farby obhajovali a úspešne reprezentovali štyria výnimoční žiaci a žiačky:

Matej Homola (4.B), 2. miesto v kategórii Farmakológia a zdravotníctvo. Karolína Kozáková (4. G), 2. miesto v kategórii Geodézia, geológia, kartografia.

Maturanti predviedli svoje práce na takej vysokej úrovni, že im rektorica doc. Ing. Klaudia Halászová, PhD. udelila Cenu rektorky Slovenskej poľnohospodárskej univerzity. Dôstojne nás reprezentovali aj Rebeka Hlavatová (4.Z) v kategórii Životné prostredie a Lenka Nagyová (4.Z) v kategórii: História, filozofia a právne vedy.

Maturanti zo SŠ S. Mikovíniho na XXII. vedeckej konferencii študentov I. a II. stupňa vysokoškolského štúdia s medzinárodnou účasťou organizovanej pod záštitou prof. Ing. Norberta Lukáča, PhD., dekana Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre.

V meste pod Zoborom sa apríl niesol v znamení vedy. Naši žiaci zo

IV. B sa zúčastnili konferencie, kde úspešne prezentovali svoje komplexné odborné práce:

Maximilián Homola: Determinácia antikarcinogénnych účinkov propolisu a jeho frakcií na bunkovú líniu MDA-MB-231 karcinómu prsníka

Maximilián strávil v januári 2024 týždeň v špičkových laboratóriách Agrobiotechnu Nitra. Cieľom práce bolo overiť účinky propolisu na rakovinové bunky v podmienkach in vitro. Zistil, že propolis zvyšuje fragmentáciu DNA nádorových buniek a znižuje mitochondriálnu aktivitu v nádorových bunkách.

Diana Maďarová: Podmienky produkcie pullulánu kvasinkou Aureobasidium pullulans a povrchová úprava papiera pullulánom

Pullulán je možné využiť na povrchovú úpravu ručne vyrobeného papiera ako náhradu za glejdlu. Vodné roztoky pullulánu s rôznymi koncentraciami nanášali na ručne

vyrobené papiere štetcom. Vlastnosti papiera: drsnosť, lesk, nasiakavosť vodou, rozpíjavnosť atramentu a farieb impregnovaného 5% - ným roztokom pullulánu, boli podobné ako vlastnosti papiera povrchovo gledeného. Navyše papier impregnovaný pullulánom bol pevnejší a lepšie držal tvar pri ohnutí.

Adam Žilka: Karotenoidy produkované kvasinkou Rhodotorula glutinis

Karotenoidy sú pigmenty (žlté, oranžové až červené), tvorené rastlinami aj mikroorganizmami ako sekundárny produkt pri fotosyntéze. Mikroorganizmy ich tvoria kvôli ochrane pred oxidačným stresom. Pre človeka sú blahodárne, pretože betakarotén je prekurzorom vitamínu A. Aplikácia výsledkov tejto práce do praxe: v potravinárstve, karotenoidy ako farbivo, doplnok stravy, ktorý má výrazné antioxidantné účinky.

Komisia sekcie: Prezentácie prác stredných škôl, ktorej predsedala doc. Alica Bobková, PhD. vysoko ohodnotila úroveň komplexných odborných prác našich žiakov a porovnala ich k diplomovým prácam. Za to patrí vďaka najmä školiteľom: Ing. Elene Šlaukovej a Ing. Martinovi Melichovi.

SŠ S. Mikovíniho BŠ

Medzinárodné partnerstvá učiteľov

ZŠ Jozefa Horáka v rámci programu Erasmus+.

V mesiaci apríl 2024 zrealizovala ZŠ Jozefa Horáka dve mobility zamerané na job shadowing – pozorovanie v partnerských školách v rámci programu Erasmus+, ktorý patrí medzi najznámejšie programy Európskej únie zamerané na rozvoj vzdelávania, medzinárodného partnerstva škôl či odbornej prípravy zamestnancov.

Od 9.4. - 11.4.2024 p. uč. Račková a Balážová navštívili ZŠ Alšova

v Kopřivnici v Českej republike a od 16.4. - 18.4.2024 p. uč. Dobrovičová a Polkorábová uskutočnili mobilitu do ZŠ Podstawowa v meste Varšava. Počas oboch mobilit učiteľia dostali možnosť nahliadnúť do chodu školy, zúčastnili sa na vyučovaní rôznych predmetov. Z ukážok dobrej praxe načerpali nové skúsenosti, oboznámili sa s inovatívnymi metódami a formami vyučovania. Absolvovali stretnutia s vedúcimi pracovníkmi škôl, členmi inkluzívneho tímu, koordinátormi Erasmus+,

s ostatnými vyučujúcimi i žiakmi partnerských škôl, vymenili si cenné informácie, navzájom sa motivovali a inšpirovali.

Počas oboch mobilit bol vytvorený priestor aj na spoznávanie histórie, tradícií, architektúry, zvykov, kultúry či prírodných pamiatok v meste Varšava a v českých mestách Kopřivnica a Štramberk. Spoznali mnoho srdečných a inšpiratívnych kolegov, s ktorými plánujú spolupracovať aj v budúcnosti.

ZŠ J. Horáka

Pred začiatkom

letnej turistickej sezóny

V našom meste sa prevádzkovatelia ubytovacích, reštauračných zariadení, zábavných podnikov, atrakcií, kaviarní a barov pripravujú na začiatok letnej turistickej sezóny.

Jednou z prevádzok je zážitková expozícia Cesta v čase, ktorá sa nachádza v budove Limpacherovho palácového domu na Nám. sv. Trojice. Na to, čo expozícia pripravuje pre návštevníkov v tomto roku sme sa opýtali prevádzkovateľa tejto zábavnej expozície a konateľa spol. V.I.S.I.O.N. Petra Mareka:

1. Ako hodnotíš predchádzajúcu LTS z pohľadu návštevnosti?

Registrujem, že Banská Štiavnica zaznamenala pokles turistov, ale cez naše aktivity sme pocítovali v našej expozícii nárast turistov o 30%. Začali sme robiť marketing a cez referencie sme si vybudovali dobré meno a ľudia preto prichádzajú kvôli jedinečnému zážitku.

2. Čo pripravujete v tomto roku a v najbližšom období?

Tohto roku nám pribudne zázračné zrkadlo, do ktorého sa človek pozrie a stane sa z neho napr. šľachtic, dvorná dáma či rytier.

Pripravujeme taktiež časť expozície, kde členovia nášho tímu „Za oponou“ budú rozprávať, čo ich práca prináša, aké má klady či zápory. Taktiež chystáme Hru na baníkov pre 1-6 hráčov. A ďalšie prekvapenia, treba sa len nechať prekvapiť...

3. V čom vidíš potenciál mesta a ako sa dá prilákať viac návštevníkov a turistov?

Naším úsilím je postupne vytvárať podmienky pre turistov, prepájať podnikateľskú sféru s možnosťami využitia voľného času počas bežného týždňa, dať návštevníkom nášho

mesta najavo, že sú tu vítaní. Prial by som si, aby sme odomkli potenciál Banskej Štiavnice. Samozrejme, nezabúdame ani na domácich Štiavničanov a máme pre nich prípravný benefit, že kto chce byť účastníkom Cesty v čase, bude mať 70% zľavu na vstup, stačí sa pri vstupe preukázať dokladom totožnosti s adresou pobytu v Banskej Štiavnici! A preto ráčte vstúpiť, ste u nás srdečne vítaní, tešíme sa na Vašu návštevu!

Za rozhovor poďakoval

Michal Kríž

Zachráňme spolu mokrade

Základná škola s materskou školou Maximiliána Hella sa podieľala aj na projekte s názvom Zachráňme spolu mokrade, ktorý bol financovaný z Nórskeho grantu a grantov EHP.

Cieľ projektu spočíval v obnove vybraných mokradí, ktoré sa nachádzajú v Štiavnických a Kremnických vrchoch.

Úlohou Základnej školy s materskou školou Maximiliána Hella ako projektového partnera, bolo vybudovať informačné centrum, ktoré slúži žiakom, pedagógom a širokej verejnosti ako centrum, v ktorom budú mať možnosť všetci návštevníci získať informácie nielen o samotnom projekte, ale rovnako aj o životnom prostredí, environmentálnej výchove a osвете.

Azda najdôležitejším aspektom pre vytvorenie a umožnenie environmentálne priaznivého správanie tých v útlom veku je osvetlenie učňami najdôležitejších – detí. Súčasťou plánu informačných a vzdelávacích aktivít bolo aj vytvorenie publikácie pre deti, ktorá poskytuje hravou, veku priradenou formou tie najdôležitejšie informácie potrebné pre priaznivý rozvoj a uvedomenie dôležitosti problému.

Revitalizácia školskej mokrade FOTO ARCHÍV ZŠ S MŠ MH ŠB

V neposlednom rade zapadá do plánu aj revitalizácia existujúcej školskej mokrade. Praktická ukážka významu mokradí a jej reálne vnímanie v čase a priestore poskytuje žiakom, pedagógom ako aj širokej verejnosti potrebu uvedomiť si dôležitosť biotopu mokradí. Základná škola s materskou školou Maximiliána Hella sa nachádza v nádhernom prostredí Štiavnic

kých vrchov. Samotné vzdelávanie je zamerané aj na zvyšovanie klimatickej gramotnosti a reálneho vnímania prírodného prostredia. Vyučovanie sa vo veľkej miere odohráva priamo v lesnom prostredí a výchova žiakov je úzko prepojená s porozumením a ochranou prírody. Škola sa dlhodobo angažuje v projektoch riešiacich klimatickú zmenu na Zemi a snaží sa prostredníctvom školských exkurzií otvoriť oči nielen svojim žiakom, ale aj žiakom z iných škôl.

Katarína Ivancová

Súťaž

Opäť sme pre Vás pripravili zaujímavú súťaž. Tentokrát môžete vyhrať vstupenky do zážitkovej expozície „Cesta v čase“ na Nám. sv. Trojice. Vašou úlohou bude správne odpovedať na súťažnú otázku a budete zaradení do losovania:

Súťažná otázka:

Kolko ton striebra a zlata sa vyťažilo v Banskej Štiavnici najviac za jeden rok?

Kupón

Správna odpoveď:

Meno a priezvisko:

Kontakt:

Správne odpovede spolu s kupónom posielajte do redakcie ŠN v termíne **do 27.5.** Zo správnych odpovedí vyžrebujeme 3 šťastných výhercov (ŠN č.11/30.5.), ktorí získajú po 2 vstupenky do tejto expozície. Prajeme Vám veľa šťastia!

Vaša red. ŠN

Moniliová spála

Nakoľko máme studené a daždivé počasie, tak sa nám prejavila choroba Moniliová spála stromkov (zasychanie konárov, vädnutie konárov, monilióza).

Odumieranie koncových výhonkov broskýň, konhúľ alebo višní spôsobuje moniliová spála. Postihnuté môžu byť nielen mladé listy a výhonky, ale aj kvety a mladé plody, čím dochádza k výraznému zníženiu úrody.

Prejavy

Napadnutej drevine na jar vädnú a zasychajú koncové časti výhonkov, akoby boli spálené. Postupne celý výhon odumiera a súčasne sa objavuje glejotok. Ak je rozsah poškodenia väčší, drevina môže uhynúť. Postihnuté môžu byť nielen mladé listy a výhonky, ale aj kvety a mladé plody, čím dochádza k výraznému zníženiu úrody. Ide o hubové ochorenie postihujúce kôstkoviny, najmä čerešne, višne a marhule.

Zdroj: www.zahradkar.sk

Michaela Mojžišová

Po stopách

štiavnických jašteričiek – časť 4.

Dnes už len zarastená trávnatá plocha, voľakedy jedna z najdôležitejších banických dominánt mesta. Spodná/Dolná Vindšachta, alebo Suchý tajch, ako ju volajú miestni, bol prvý štiavnický tajch vybudovaný na banické účely v našom regióne. Patril do skupiny tzv. Piargských tajchov, spolu aj s tajchmi Evička, Veľká Vindšachta, Veľká a Malá Richňava, Bakomi, Počúvadlo, Krehsegrund (tzv. Tajšok), Kornberg (tzv. Teploctký tajch) a Komorovské tajchy. V Banskej Štiavnici boli tajchy vytvorené už aj skôr. Slúžili najmä ako zásobáreň pitnej vody, prípadne na hasenie vzniknutých požiarov v centre mesta. Medzi tieto patrili ako prvé tajch Veľká Vodárenská a Malá Vodárenská.

Ako však baníci postupovali pri prácach hlbšie, začínali narážať na podzemnú vodu, ktorá im zaplavovala bane. Voda bola odčerpávaná z bani pomocou zvierat (hlavne koní) a ľudí – používali napr. piestové a čerpadlá. Išlo o náročný proces, ktorý zamestnával veľké počty baníkov. Pre dvorskú komoru vo Viedni bola takáto situácia nevhodná.

V rámci snahy vzniknutý problém vyriešiť bola postavená Spodná Vindšachta, ako prvá z vodohospodárskeho systému Piargských tajchov. Vybudovaná bola v roku 1625. Príbudo aj nové zariadenie na odčerpávanie vody, ktoré fungovalo na princípe kývavého pákového prevodu, nazvané Stangenkunst. Poháňalo ho 12-metrové vodné koleso, postavené pri ústí dedičnej štólne Bieber. Pod tento počín sa „podpísali“ Peter Legler zo Sliezska. Počas histórie bola hrádza tajchu prerábaná (resp. nadvyšovaná) trikrát, v rokoch: 1700, 1718 a 1729. Svoj význam stratila vďaka neustálemu rozširovaniu sa Piargských tajchov. Z voľakedy 104 metrov dlhého, 16 metrov širokého a 5-6 metrov hlbokého tajchu však neostalo už nič. Začiatkom 19. storočia zanikol a bol zanesený blatom, z čoho vyplýva jeho dnešný názov.

Barbora Murgačová

citát

„Keby sme mohli navrátiť lásku do rodín, svet by sa zmenil na raj.“

Matka Tereza

Snoezelen

– terapeuticko-relaxačná novinka v materskej škole 1. mája

Historicky prvými, ktorí vytvorili (mikro)teóriu viaczmyslového prostredia boli americkí psychológovia Cleland a Clark.

Títo referovali o možnostiach podpory vývoja, zlepšenej komunikácii a zmenách správania pomocou vybraných zmyslových podnetov. V Holandsku ďalej teóriu v 70. rokoch 20. storočia rozpracovali Ad Verheul a Jan Hulsegge, považovaní za zakladateľov metódy Snoezelen. Spočiatku ju aplikovali ako voľnočasovú „spontánnu aktivitu“ pre ťažko viacnásobne postihnutých klientov. Pojem Snoezelen vznikol kombináciou dvoch holandských slov „snuffelen“ (čuchať, skúmať) a „doezelen“ (odpočívať, relaxovať). V anglicky hovoriacich krajinách sa rozšíril pojem „multisensory environment“, teda multisenzorické, viaczmyslové prostredie. Pojmy sú považované za synonymá. Snoezelen začínal ako koncept relaxačných miestností poskytujúcich širokú škálu zmyslových skúseností, ktoré zvyšujú kvalitu života

jednotlivca. Snoezelen je multifunkčná metóda, ktorá sa realizuje v obzvlášť príjemnom a upravenom prostredí a prostredníctvom svetelných a zvukových prvkov, vôní a hudby vyvoláva zmyslové pocity (sensations). Tieto prvky môžu pôsobiť na najrôznejšie oblasti vnímania uvoľňujúco, ale aj stimulujúco. Táto cieľene vytvorená ponuka zmyslových podnetov „riadi a usmerňuje stimuláciu, prebúdzá pozornosť, navodzuje pocit pohody a uspokojenia, vyvoláva spomienky, vplyva na vzťahy, zbavuje strachu a evoku-

je pocit istoty a bezpečia“. Vo všeobecnosti cieľom nie je len uvoľnenie, pohoda a spokojnosť, ale aj stimulácia zmyslového vnímania a podpora rozvoja osobnosti klienta. Podpora sa vzťahuje na viaceré oblasti vývinu: vnímanie, emocionálnu, kognitívne procesy, komunikáciu alebo motoriku. Ďalšími cieľmi môže byť napríklad redukcia stresu a stereotypného správania, zvýšenie spontaneity, motivácie, iniciatívy a zlepšenie vzťahov. Miestnosť je vybavená svetelným valcom, ktorý stimuluje pozornosť, farebnými optickými vlákňami, hifi systémom na správne navodenie nálady pomocou zvukovej stopy a množstvom podnetných stimulačných pomôcok, so zabezpečením ktorých nám finančne pomohol p. zástupca primátorky mesta Peter Ernek, za čo mu ďakujeme.

Tešíme sa, že môžeme našim deťom ponúknuť to najlepšie, v spolupráci s kvalitným podporným tímom. Všetky deti budú mať možnosť objaviť kúzlo relaxácie v podnetnom, vonavom a príjemnom prostredí.

MŠ 1. mája BŠ

KlímaEdu centrum na základnej škole

Základná škola s materskou školou Maximiliána Hella v Štiavnických Baniach sa pyší novým úspechom.

Škola sa zapojila do projektu s názvom KlímaEdu centrum, ktorý bol financovaný z Nórskeho grantu a grantov EHP. Cieľom tohto inovatívneho projektu bolo vytvoriť edukačné materiály pre žiakov základných škôl a implementovanie technických opatrení zameraných na zmiernenie a prispôbenie sa dôsledkom zmeny klímy.

V rámci projektu vzniklo KlímaEdu centrum, ktoré slúži ako vzdelávacie stredisko pre žiakov a návštevníkov školy. Okrem vytvorených edukačných materiálov, ktorých úlohou je oboznámiť návštevníkov s problematikou zmeny klímy, bolo vybudované nové jazierko, ktoré slúži ako technické opatrenie na zmiernenie dôsledkov zmeny klímy. Škola tiež vysadila medonosnú a protierozne rastliny s cieľom podporiť lokálnu biodiverzitu. Základná škola s materskou školou Maximiliána Hella

Prelet dravca ponad žiakov FOTO ARCHÍV ZŠ S MŠ MH ŠB

sa nachádza v nádhernom prostredí Štiavnických vrchov v obci Štiavnické Bane a nesie meno významného rodáka Maximiliána Hella. Škola je známa tým, že je prvou základnou školou na svete, kde je súčasťou povinného vzdelávania predmet Sokolarstvo. Samotné vzdelávanie je zamerané aj na zvyšovanie klimatickej gramotnosti a reálneho vnímania prírodného prostredia. Vyučovanie sa vo veľkej miere odohráva priamo v lesnom prostredí a výchova žiakov je úzko prepojená s porozumením a ochranou prírody. Škola sa dlhodobo

angažuje v projektoch riešiacich klimatickú zmenu na Zemi a snaží sa prostredníctvom školských exkurzií otvoriť oči nielen svojim žiakom, ale aj žiakom z iných škôl. Škola sa snaží vytvoriť prostredie, kde žiaci nielen získavajú vedomosti, ale sa aj učia o dôležitosti ochrany životného prostredia a zodpovednosti voči planéte. KlímaEdu centrum je pre školu dôležitým krokom smerom k vzdelávaniu o klimatickej zmene a ochrane životného prostredia.

Katarína Ivancová

Otvorenie výstavy

„Záblesky z cesty časom“ - 50 rokov Banského múzea v prírode

Uplynulo už päť desaťročí od chvíle, keď Banské múzeum v prírode prvýkrát otvorilo svoje brány pre verejnosť.

Na pripomenutie tohto významného mílnika múzeum predstavilo výstavu „Záblesky z cesty časom – 50 rokov Banského múzea v prírode“. Vernisáž sa konala v piatok 3. mája 2024.

Banské múzeum v prírode (BMP) je skvostom slovenského kultúrneho dedičstva. Výstava prostredníctvom 50 čiernobielych fotografií zachytáva najintenzívnejšie obdobie výstavby od roku 1967 až do roku 1992. Momenty zachytené na fotografiách sú svedectvom minulosti a zároveň poctou spoločnej práci komunity, ktorá vybudovala expozíciu, ktorá je na Slovensku unikátom.

Vernisáž otvoril riaditeľ Slovenského banského múzea, Peter Zorvan. Zdôraznil dôležitosť a význam tejto udalosti, pretože BMP bolo prvým múzeom takéhoto typu na Slovensku. „Banské múzeum v prírode predstavuje kľúčovú expozíciu našej inšti-

túcie. Svojím jedinečným charakterom pravidelne priťahuje najvyšší počet návštevníkov. Táto obľúbenosť je dôkazom jeho významu a úlohy v ponuke múzea, a to nielen z hľadiska vzdelávacieho a kultúrneho prínosu, ale aj ako dôležitého bodu záujmu pre návštevníkov.“ Na záver svojho prejavu zdôraznil význam ochrany kultúrneho dedičstva: „Zachovávanie kultúrneho dedičstva je vo vyspelých spoločnostiach prirodzeným prejavom úcty a uznania k predchádzajúcim generáciám, k ich počínom. Takto zanechávame cenný odkaz pre budúce generácie, posilňujeme jedinečnosť našej kultúry, obohacujeme ju esteticky a poskytujeme silnú motiváciu pre jej ďalší rozvoj.“

Autori fotografií, vtedajší pracovníci Slovenského banského múzea – Andrej Ebert, Milan Hock, Eugen Klavdivík, Ivan Ladziarsky st. a Františka Rákayová, zdokumentovali udalosti, ktoré sú už dnes históriou. Vďaka svojej práci umožnili verejnosti nahliadnuť do zákulisia vzniku týchto významných objektov.

„Vznik Banského múzea v prírode bol vyústením túžob niekoľkých generácií

osvietených nadšencov montážnej histórie v Banskej Štiavnici. Spoločným úsilím predstaviteľov múzea a závodu Rudných baní Banská Štiavnica sa podarilo naštartovať budovanie unikátneho areálu, aký v tej dobe nemal na Slovensku obdobie,“ hovorí Kurátor a editor výstavy Lubomír Lužina.

Téma budovania BMP bude venovaný aj jeden z blokov medzinárodného kolokvia „Múzea a galérie 21. storočia spoločne proti hrozbám klimatickej krízy“. Tematický blok prednášok pod názvom „Múzea v prírode. Transformácia priemyselných objektov zatažujúcich životné prostredie na objekty cestovného ruchu, vzdelávacie či múzejné inštitúcie.“ sa bude konať 26.6.2024 v priestoroch Starého zámku.

Výstava umiestnená nezvyčajne v exteriéri areálu bude prístupná do októbra 2024. Návštevníci ju môžu vidieť so vstupenkou pre povrchovú alebo celú expozíciu podzemia a povrchu.

Martina Kminiaková, SBM, Odbor marketingu, propagácie a environmentálnej výchovy

Jazz vkusne a s citom

Kultúrne centrum v Banskej Štiavnici v piatok 3. mája ponúklo divákovi príjemný a kvalitný umelecký zážitok.

Postarala sa oň džezová speváčka a klaviristka Nicole Zuraitis, držiteľka najvýznamnejšieho svetového hudobného ocenenia Grammy 2024. Milá a sympatická dáma, ktorá dokázala vypredať 11x po sebe legendárny newyorský klub Birdland, nám predviedla svoje inštrumentálno-vokálne majstrovstvo. Hudba je nadčasová, hudba nepozná hranice, hudba je univerzálna. Muzikanti na slovo vzatí si porozumejú a potešia kvalitným výkonom aj keď sú rôznych národností, aj keď sa narodili a pôsobia na rôznych kontinentoch. Keď rozumejú svojmu remeslu, čo sa udialo i pred našimi očami a ušami, bol to sviatok krásnej kvalitejnej hudby. V komornej atmosfére s citom i vkusom sprevádzali túto džezovú osobnosť dvaja českí muzikanti. Vycibrenú techniku hry na kontrabas nám predviedol Martin

Gerla. O rytmickú zložku sa postaral mladý bubeník Ladislav Nič. Skladby, ktoré si Nicole pre tento večer vybrala, interpretovala presvedčivo i s ľahkosťou. Predviedla svoje spevácke i svoje klavírne kva-

lity. Krásne pasáže jemných pián striedali expresívnejšie a výraznejšie melodicko-harmonické motívy. Očarila celou svojou osobnosťou. To, čoho sme boli svedkami, dokážu len skutoční umelci, profesionáli. Krása hudby, hravosť, precíznosť, s akou zvládali interpreti i rytmicky ťažké pasáže a pozitívna energia vyžarujúca z Nicole Zuraitis Tria, nás všetkých uchvátila. Tiež utvrdila v poznaní, že živá a kvalitná hudba sa nedá ničím nahradiť. Ďakujem Nicole Zuraitis za venovanie na CD How Love Begins a mestskej kultúre za sprostredkovanie tohoto nezabudnuteľného večera.

Irena Chovanová

Noc múzeí a galérií

Múzeum vo Svätom Antone Vás srdečne pozýva na Noc múzeí a galérií, ktoré sa bude konať **18. mája 2024.**

Počas večernej prehliadky kaštieľa vo Svätom Antone sprievodca podrobnejšie priblíži návštevníkom niektoré zbierkové predmety múzea, ktoré sa v minulosti bežne používali, no časom ich užitočné vlastnosti zanikli a súčasná generácia už tieto predmety nepozná. Mnohé z nich sú počas roka uložené v depozitároch. Návštevníci tak spoznajú nové veci, o ktorých ani netušili, že boli v minulosti používané. Napríklad bourdalou, epergné, kratiknôt, bidet, termotaniera, vyzúvak čižiem, pluvadlá a rôzne kuchynské pomôcky. Ďalej na prehliadkovej trase návštevník uvidí repliku korunovačných šiat cisárovnej Sissi a repliku uniformy rakúskeho cisára Františka Jozefa I.. Na nádvorí zaznie historická hudba v podaní hudobníkov skupiny Prastrom. Počas večera bude na nádvorí otvorená kaviareň Profile, kde si môžete vychutnať výbornú kávu a koláčik. V prípade nepriaznivého počasia bude dobová hudba presunutá do náhradných priestorov, a to pred vstup do expozície múzea.

Múzeum vo Sv. Antone

PodĎakovanie

Mestská organizácia Jednoty dôchodcov na Slovensku v Banskej Štiavnici v rámci svojej činnosti uskutočnila dňa 30. apríla 2024 športové popoludnie. Cieľom športového popoludnia bolo zvyšovanie pohybových schopností členov organizácie, ale aj príprava na Okresné športové hry Jednoty dôchodcov. Seniori súťažili v šiestich disciplínach: petang, beh na 50 m, kop lopty do bránky, hod granátom na cieľ, šípky a hod lopty do basketbalového koša. Športové popoludnie veľmi náročné na priestor, konalo sa v areáli Základnej školy J. Kollára v Banskej Štiavnici. Členovia organizácie ďakujú za pomoc a ústretovosť pri usporiadaní športového popoludnia riaditeľovi školy p. Mgr. Jánovi Kružlicovi, zástupkyňi riaditeľa p. Mgr. Viere Bačíkovej, ako aj ostatným pracovníkom školy.

Výbor Mestskej organizácie JDS Banská Štiavnica

oznamy,
spomienky

Spomienka

Dňa 18.5.2024 si pripomíname 3 roky, čo nás navždy opustila naša milovaná mamička **Gitka Križová**. Tí, ktorí ste ju poznali a mali radi, venujte jej spolu s nami tichú spomienku... S láskou spomína syn Michal s rodinou

Oznam

Slovenský zväz telesne postihnutých v Banskej Štiavnici oznamuje svojim členom, že **kancelária sa presťahovala do budovy Nemocnice B. Štiavnica** na Bratskej 17 a nachádza sa na **1. poschodí, dvere č. 119** v časti „laboratóriá“. Zároveň týmto ďakujeme pani primátorke Nadežde Babiakovej a Úradu práce, ktorí pomohli zabezpečiť presťahovanie kancelárie. **Úradné hodiny** v kancelárii budú **iba v stredu 8.00 – 12.00 h** až do odvolania z prevádzkových dôvodov. Informácie o činnosti alebo členstve v organizácii môžete získať na tel. čísle: 0904 335 202 počas pracovných hodín alebo v Štiavnických novinách a vo výveske na Križovatke a na sídlisku Drieňová.

Výbor ZO SZTP

Pozvánka

Milí vyznávači umenia, máme pre Vás otvorenú výstavu v našej Art Galérii Black M, ktorá sa nachádza v penzióne Black M, Kutnohorská 1, Banská Štiavnica. Otvorené počas prevádzkových hodín penziónu. Vystavuje Jozef Švikruha, výstava s názvom „Podoby hudby a krajiny“. Srdečne Vás všetkých pozývame!

Tím penziónu Black M

myšlienka
dňa

„Myslieť možno len rozumom, ale chápať len srdcom.“

Joseph Addison

Noc múzeí a galérií 2024 v SBM

Slovenské banské múzeum sa v sobotu 18. mája 2024 pripojí k celoeurópskemu podujatiu Noc múzeí a galérií.

Zaujímavý program, ktorý má pripojiť návštevníkov s historickým dedičstvom Slovenska ponúkne v expozíciách Banské múzeum v prírode, Starý zámok a Uhoľná expozícia Handlová. Bude to jedinečná možnosť raz v roku zažiť historické priestory inak ako je obvyklé.

Šichta s baníkom na skanzene

Pre milovníkov techniky a histórie bude pripravený unikátny program „Šichta s baníkom na skanzene“, kde bývalí zamestnanci banských podnikov priblížia život a prácu v banskoštiavnickom podzemí. Návštevníci sa dozvedia o starom banskom vybavení a skúsenostiach priamo od tých, pre ktorých bane kedysi boli súčasťou ich každodenného života. Vstupy do podzemnej expozície sú možné v časoch 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 a 19.00 h.

Strieborná licencia

Detskí návštevníci a ich rodiny majú možnosť získať „Striebornú licenciu“ počas vzdelávacieho zaškolenia banskými odborníkmi, ktorá oprávňuje ťažiť striebro a zlato v povrchovej expozícii. Toto dobrodružstvo bude dostupné od 15.00 do 20.00 h bez potreby rezervácie.

Legenda oživa

V Starom zámku sa návštevníci môžu tešiť na pútavé divadelné predstavenie „Legenda oživa“, kde sa rozuzlí príbeh mámotratnej Barbory Rösellovej. Príbeh lásky a chamtivosti sa odohrá v priestoroch zámku so vstupmi o 14.00, 16.00, 18.00 a 20.00 h.

My sme malí cukrári

Pre najmenších ponúka Uhoľná expozícia Handlová zážitkový program „My sme malí cukrári“, kde deti strávia deň pečením tradičných medovníčkov. Kto má rád atmosféru plnú voní a zábavy si určite príde na svoje. Všetkých srdečne pozývame na

návštevu našich expozícií.

Viac informácií nájdete na našej webovej stránke www.muzeumbs.sk a sociálnych sieťach.

Vstupenky a rezervácie

Banské múzeum v prírode: skanzen@muzeumbs.sk, 045 694 29 71. Vstupenky - baňa: 14,00 € dospelá osoba, 7,00 € zľavnené vstupné. Vstupenky - hra Strieborná licencia: 2,00 € dospelá osoba, 1,00 € zľavnené vstupné.

Starý zámok:

staryzámok@muzeumbs.sk, 045 694 94 72

Vstupenky: 8,00 € dospelá osoba, 4,00 € zľavnené, do 6 rokov zdarma

Uhoľná expozícia Handlová:

sbm.handlova@muzeumbs.sk, 046 542 39 73, 0903 411 011

Vstupenky: 3,00 €

Podujatie podporilo Mesto Banská Štiavnica.

Martina Kminiaková, Odbor marketingu, propagácie a environmentálnej výchovy, SBM

Náš okres opäť populárny

– natáčal sa tu ďalší film

Už vlni sme priniesli reportáž o filme, ktorý sa natáčal v našom okrese.

Konkrétne v meste B. Štiavnica a ďalších miestach. Zdá sa, že naše dedinky s nedotknutou prírodou a ich originalita zaujali producentov natoľko, že sa opäť rozhodli využiť ich potenciál. O ďalšom filme, ktorý sa nakrúcal už opakovane v obci Močiar, mi priblížil zásadné informácie lokačný manažér spoločnosti Film Craft, s. r. o., Patrick Horváth.

1. Priblížte nám o aký film išlo?

Názov filmu je Perla ... Viedeň, začiatok 80. rokov. Perla, československá disidentka, maliarka a slobodná matka to nemá jednoduché. Nový vzťah s Rakúšanom Josefom jej dodáva nádej. Keď jej do Rakúska z bývalého domova zavolá smrteľne chorá láska z mladosti, ohrozí to jej novo vybudovanú existenciu, slobodu a bezpečie jej dcéry. Rozhodne sa však spoločne s 9-ročnou Júliou pre riskantný plán. S falošnými dokladmi sa vracia späť do Československa. A v čase normalizačného obdobia sa definitívne snaží vysporiadať so svojou minulosťou.

2. Prečo ste vybrali opäť obec Močiar?

Močiar je unikátny svojou polohou medzi nádhernými kopcami Štiavnických vrchov. Je to tichá lokalita bez zvýšeného pohybu automobilov a taktiež veľmi milými obyvateľmi a starostom, ktorí filmárov privítali s otvorenou náručou.

3. Aký prínos bude mať natáčanie filmu pre našu lokalitu?

Filmový štáb prináša do lokality samozrejme financie v podobe prenájmov lokácií, ubytovania štábu, rôznych dodávateľských služieb a pod. Okrem toho samotné zobrazenie lokality vo filme so sebou nesie budovanie pozitívnej publicity daného miesta, a teda je to aj forma marketingu, ktorá môže pomôcť k lepšej propagácii regiónu.

A čo na to hovorí starosta obce Močiar, pán Michal Kašiar?

1. V ktorých miestach obce sa konkrétne teraz natáčalo?

Natáčalo sa v troch dvoch v dedine a v jednom interiéri domu. Prvý deň boli zábery – cesta na Podhorie starým autobusom. Ostatné dni len v dedine. A samozrejme, keď to

boli 80- roky, nechýbali tu aj vozidlá z tohto obdobia. Filmári mali preňajaty kultúrny dom a komunitné centrum.

2. Bol nejaký rozdiel medzi prvým a druhým filmom, ktorý sa u nás natáčal - v zmysle zabezpečenia, alebo ako to vnímali obyvatelia či samotný obecny úrad?

Rozdiel bol jedine ten, že sa teraz v dedine nestriehalo, keďže toto nebolo vojnový film. Počas nakrúcania sa zastavovala premávka ako v minulom filme. Navyše, v tomto filme bolo v komparze v jednom zábere sedem našich občanov.

3. Aký bol konkrétny prínos tentokrát pre obec?

Ako som spomínal, štáb mal v prenájme kultúrny dom aj komunitné centrum, čiže sme prijali nejaké platby za nájom. Štábu sa tu veľmi páčilo a boli veľmi spokojní. Na konci nakrúcania poďakovala všetkým aj pani režisérka, že už dávno sa jej takto dobre nenatáčalo a bola by rada, keby sa sem mohla vrátiť a ešte tu niečo natočiť. Takže my budeme čakať, kedy nás zase niekto osloví.

Daniela Sokolovičová

Záujemcom o históriu:

predstavenie monografie

Vitajte, pán prezident!:

K stému výročiu návštevy T. G. Masaryka v Banskej Štiavnici

Azda najviac rezonujúcou udalosťou na Slovensku a v Čechách v roku 2023 bolo výročie tridsať rokov vzniku samostatnej Slovenskej republiky a samostatnej Českej republiky. Zároveň bolo aj pripomenutím pokojného zániku spoločného Česko-Slovenska. Pre Slovensko, a zvlášť región Pohronia (resp. stredoslovenských banských miest), sa rok 2023 spája aj s inou dôležitou udalosťou – návštevou Tomáša Garrigua Masaryka, ktorá pripomína oslavu spoločného štátu (nielen) Čechov a Slovákov a osobu jej prvého prezidenta. Uskutočnila sa v roku 1923. Spomenuté okolnosti boli dôvodom vzniku myšlienky vydania knihy, ktorá by pripomenula a zhodnotila tieto udalosti.

V súčasnej odbornej literatúre na Slovensku, najmä však v jazykovo príbuznom českom prostredí, vyšlo viac prác zaoberajúcich sa historickým odkazom prvého československého prezidenta, či už z prostredia odboru histórie alebo iných príbuzných vedných disciplín. Napriek tomu môžeme konštatovať, že slovenská historiografia a celá slovenská spoločnosť dlhodobo nevenuje úlohe T. G. Masaryka v dejinách Slovenska dostatočnú pozornosť. Aj preto bolo snahou autora zhodnotiť pozíciu jeho osobnosti v dobovom spoločenskom živote na Slovensku a v kolektívnej pamäti národa. Bez významných osobností našich (spoločných) dejín, ktoré mali štátopisovú víziu a i napriek nepriaznivým okolnostiam a mnohým prekážkam ich dokázali aj presadiť, by vznik samostatného Československa nebol možný. Osobnosť T. G. Masaryka je v knihe predstavená na pozadí vývoja mesta Banská Štiavnica a banskoštiavnického regiónu v prelomovom období po vzniku Československej republiky v širších národno-politických, hospodárskych a sociálnych súvislostiach. Kniha má tri časti. V prvej je stručným spôsobom spracovaný proces vzniku ČSR v historických súvislostiach a so zreteľom na postavu prvého prezidenta. Sú tu spomenuté komplikované okolnosti, ktoré formovali osud prvého spoločného politického zriadenia Čechov

a Slovákov. Nasledujúca časť, ako sonda do lokálneho prostredia banskoštiavnického regiónu, analyzuje východiská, s ktorými región a mesto Banská Štiavnica vstupovali do nového štátu, a najmä zložitý proces ich začleňovania do ČSR. Jeho zložitost' bola aj v tom, že zasahoval do všetkých sfér života – politiky, spoločnosti, hospodárstva, kultúry a mal vplyv na smerovanie štátu, rovnako na každodenný život jeho obyvateľov. Tretia kapitola opisuje priebeh návštevy T. G. Masaryka na strednom Slovensku – v regióne Pohronia (Žarnovica, Dolné Hámre – Sandrik, Hodruša, Banská Štiavnica, Zvolen, Banská Bystrica, Levice) v roku 1923. Podrobnejšie je spracovaný najmä pobyt prezidenta v Banskej Štiavnici a jej okolí. Cesta prvého muža štátu je v knihe chápaná minimálne v dvoch rovinách: cez oficiálny obraz Masarykovej návštevy s naplánovanými stretnutiami a slávnostnými akciami, tak ako o ňom informovala dobová tlač a cez reálne, často neutušené, hospodárske a sociálne pomery navštívených miest, ktoré boli v tej dobe na Slovensku realitou. Kontext, cez ktorý je na návštevú T. G. Masaryka nazerané, zahŕňa komplikované obdobie vzniku samostatného štátu, s množstvom problémov novovznikajúcich inštitúcií a vôbec, nového „spoločenského poriadku“. Okrem detailného programu prezidenta a jeho spolupracovníkov, kniha obsahuje aj informácie o prípravách jednotlivých miest na návštevú, ktorá mala predovšetkým symbolický charakter a mala povzbudiť miestne obyvateľstvo pri budovaní nového štátu a spoločenského zriadenia. Na kapitolu nadväzuje výber archívnych dokumentov súvisiacich s návštevou. Táto časť knihy je novým príspevkom do slovenskej historiografie, vychádza predovšetkým z najnovšieho pramenného výskumu a obsahuje množstvo dosiaľ nepublikovaných poznatkov. Súčasťou knihy je aj obrazová príloha, chápaná ako dokumentačný materiál umožňujúci bližšie poznať študovanú problematiku. Obsahuje množstvo doteraz neznámych/nepublikovaných fotografií a súvislostí (u zbierkových predmetov). Vydavateľ a autor chcú predloženou knihou pripomenúť vznik a prvé kroky Československej republiky

a poukázať na špecifiká tohto procesu v regióne Banskej Štiavnice. Spracovaná problematika však poukazuje, a nielen z hľadiska regionálnych dejín, aj na zaujímavú a dôležitú etapu v histórii Slovenska.

Kniha vyšla vo vydavateľstve Amtheon, s. r. o., ktoré ju realizovalo pre občianske združenie Diversitas Culturae. Autorom koncepcie a textu vedeckej monografie je Daniel Harvan. Monografia nadväzuje na doterajší historický výskum autora, čerpá z množstva českej a slovenskej literatúry k dejinám medzivojnovnej ČSR a osobitne k dejinám Banskej Štiavnice a tunajšieho regiónu. Hlavným zdrojom nových poznatkov, hodnotení dobových reálií a vzťahu T. G. Masaryka k Slovensku a Banskej Štiavnici je rozsiahly pramenný výskum archívnych fondov a dobovej tlače.

Podakovanie za spoluprácu pri príprave monografie Vitajte, pán prezident! K stému výročiu návštevy T. G. Masaryka v Banskej Štiavnici patrí kolegom z viacerých pamäťových inštitúcií na Slovensku a v Čechách, recenzentom knihy Mgr. Ivanovi Součkovi, PhD. a PhDr. Ludovítovi Hallonovi, DrSc. a vydavateľovi a autorovi grafickej podoby publikácie PhDr., RNDr. Richardovi R. Senčekovi, PhD.

Text knihy vznikol s finančnou podporou Literárneho fondu. Jej vydanie bolo možné len vďaka finančnej podpore týchto subjektov: Mesto Banská Štiavnica; Banskostoštiavnicko-hodrušský banický spolok; Rudné bane, š. p.; Slovenská banská spol. s r. o.; Sitrans, s. r. o.; Elgeo – Banská, s. r. o.; Falco SK, s. r. o.; Svetro, spol. s r. o. Patrí im poďakovanie vydavateľa i autora.

Zvlášť si cením morálnu podporu, ktorú nám vyjadril veľvyslanec Českej republiky na Slovensku JUDr. Rudolf Jindrák poskytnutím záštity nad realizáciou tohto projektu.

Slávnostné uvedenie knihy Vitajte, pán prezident! K stému výročiu návštevy T. G. Masaryka v Banskej Štiavnici bude 30. mája 2024 o 17.00 vo veľkej sále Pizzerie Barborka v Banskej Štiavnici. Knihu si môžete kúpiť pri jej uvedení, alebo na kontaktnej adrese: www.amtheon.sk

alebo:
daniel.harvan@gmail.com

Daniel Harvan

oznamy,
spomienky

Spomienka

„Už navždy Ti prestali hviezdly svietiť, slnko hriať, ale tí, čo ťa mali radi, neprestanú na Teba spomínať. Žiješ pre nás v každom kvete, speve vtákov, šumení vánkú a hoci nie si už na tomto svete, stretneme sa aspoň v spánku.“
Dňa **9.5.2024** uplynul rok od smrti nášho otca, starého otca a manžela **Stanislava Greguša**. S láskou spomína

manželka, deti,
vnúčatá a ostatná rodina

Spomienka

Dňa **15.5.2024** uplynulo 13 rokov, čo nás opustil **Milan Peško**. Venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

Manželka, syn s rodinou
a dcéra s rodinou

Spomienka

Dňa **17. mája** uplynie 25 rokov, ako od nás navždy odišla naša mamka, teta, krstná mama, príbuzná, pani **Mária Záchejová**. Kto ste ju poznali, venujte jej, prosím, tichú spomienku.

Dcéry Soňa, Marika

Spomienka

Dňa **17.5.2024** si pripomíname 20. výročie, čo nás opustila naša milovaná manželka, mamka, stará, **Valéria Jaďová**. Tí, ktorí ste ju poznali a mali radi, venujte jej spolu s nami tichú spomienku.

Smútiaca rodina

Utorok, 26. 3. 2024, od 9.30 h
Štvrtok, 21. 3. 2024, od 10.15 h

BABYMOVE3

Vhodné pre deti vo veku 14-36 mesiacov. Kurz zameraný na všestranný rozvoj dieťaťa. Obsahom kurzu sú pesničky, básničky a riekanky. Pomocou rôznych pomôcok (Overball, balančné podložky, hudobné nástroje, loptičky,...) sa zameriava na cvičenia hrubej a jemnej motoriky, správny nácvik chôdze na špecializovanej dráhe. Súčasťou kurzu je aj pohybová a hudobná výchova, či aktivity na princípe montessori pedagogiky. Cvičí sa 1x týždenne, 45 minút. Kontakt: FB: Veselé nôžky, e-mail: dana.takacova21@gmail.com

Štvrtok, 21. 3. 2024, od 9.30 h

BABYMOVE2

Vhodné pre deti vo veku 9-13 mesiacov. Kurz zameraný na všestranný rozvoj dieťaťa. Obsahom kurzu sú pesničky, básničky a riekanky. Pomocou rôznych pomôcok (Overball, balančné podložky, hudobné nástroje, loptičky,...) sa kurz zameriava na cvičenia hrubej a jemnej motoriky, posilňovanie svalstva pre podporu štvornožkovania a šikmého sedu, sedu... Pomocou senzomotorickej dráhy podporujeme u dieťaťa rozvoj hrubej motoriky, koordináciu pohybov a rovnováhu. Cvičí sa 1x týždenne, 45 minút. Kontakt: FB: Veselé nôžky, e-mail: dana.takacova21@gmail.com

Utorok, 19. 3., 26. 3. 2024, od 15.45 h

TANEC +

Vhodné pre deti od 3 rokov. Kurz zameraný na všestranný rozvoj dieťaťa. Obsahom kurzu sú: pohybová príprava, tanečná výchova, rytmika, hudobná výchova, montessori pedagogika. Cvičí sa 1x týždenne, 45 minút. Kontakt: FB: Veselé nôžky, e-mail: dana.takacova21@gmail.com

Utorok, 19. 3., 26. 3. 2024, od 16.30 h

ZDRAVÉ NÔŽKY

Vhodné pre deti od 3 rokov. Nohy sú po srdiečku najviac používané v našom ľudskom tele (nosia nás celý život), práve preto si zaslúžia tú najlepšiu starostlivosť. Na kurze zdravé nôžky sa okrem našich nôh budeme venovať silnému strediu tela, zlepšeniu koordinácie našich pohybov a pokúsime sa spoločne odstrániť časté problémy pohybového aparátu. Cvičí sa 1x týždenne, 45 minút. Kontakt: FB: Veselé nôžky, e-mail: dana.takacova21@gmail.com

Pondelok, 18.3.2024, v čase o 17.00 h
Zážitkový workshop:

Výroba prírodných náramkov a plstených brošní

Zážitková výroba: handmade náramkov z prírodných minerálov, doplnených o štrasové rondelky, brošni (zvieratá, rastliny) z dekoračnej plste, technikou spájania materiálov pomocou lepenia a šitia. Workshop je vhodný pre deti a aj dospelých. Psychický oddych, zábava a dobrý pocit zaručené. Cena workshopu: 8 eur/1 osoba (doprovod k dieťaťu zdarma).

Prednáška

s tvorivou aktivitou „Spoznajte čaro orechov“ nadchla deti aj dospelých

Kto bol Imrich Tóth, aký prínos mal pre banskoštiavnický región, prečo vysádzal orechy.

Mnoho zaujímavých informácií sme sa dozvedeli v piatok 3. mája 2024 v Kammerhofe. Tento rok si pripomíname 180. výročie narodenia významného banského lekára, ktorý revolučne zmenil životy obyvateľov Banskej Štiavnice a okolia.

Jeho príbeh nebol len o liečení chorôb, ale aj o budovaní zdravšej budúcnosti pre všetkých. Úvod prednášky bol venovaný informáciám o doktorovi Tóthovi. Zaujímavosti z jeho života predstavil prítomným historik zo Slovenského banského múzea Daniel Harvan. Potom sa slova ujala odborníčka na ovocinárstvo Zuzana Šušková – zamestnankyňa mesta Banská Štiavnica. Pozornosť zvedavých detí si získala rozprávaním o ovocí, hlavne orechových stromoch, o tom, ako ich vysádzať, ako sa o ne starať. Nezabudla ani na ich význam vo výžive.

Po prednáške prišla na rad tvorivá aktivita v Dielničke múzea. Vedomosti si účastníci preverili v kvíze, nakreslili ovocie, ktoré by chceli mať voľne dostupné pri svojej

škole a vymýšľali super schopnosť orechov v ich rozprávke. Za odmenu dostali ovocie, ktoré venoval obchod Ovocie a zelenina - Jarmila Szegéňová. Za prednáškou urobila výbornú bodku.

Riaditeľ múzea Peter Zorvan hovorí o dôležitosti tohto typu aktivít: „Podobné vzdelávacie aktivity sú neoddeliteľnou súčasťou našej inštitúcie. Múzeum nie je len miesto plné expozícií, ale je to priestor, ktorý vzdeláva a inšpiruje. Škola v múzeu je svedectvom našej angažovanosti v oblasti environmentálnych aktivít a je dôležité, aby sme mladú generáciu vedeli nielen poučiť, ale aj motivovať k aktívnemu prístupu k ochrane prírody.“

Prednáška „Spoznajte čaro orechov“ okrem nových poznatkov zanechala u prítomných aj hlbšie porozumenie pre spojenie prírody s kultúrnym dedičstvom, ktoré Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici s láskou uchováva a prezentuje. Ďalšie podujatia, ktoré sú súčasťou celoročného programu aktivít a podujatí pri príležitosti 180. výročie narodenia Imricha Tótha nájdete na webovej stránke múzea.

Martina Kminiaková, SBM, Odbor marketingu, propagácie a environmentálnej výchovy

Odborný výklad RNDr. Zuzany Šuškovvej FOTO ARCHÍV SBM

Maximálny počet osôb je 12. Na workshop je potrebné sa vopred prihlásiť do 11.3.2024, z dôvodu obmedzeného počtu miest. Kontakt: hanolina.o@gmail.com, 0914/145503.

MATERSKÉ CENTRUM

MC otvorené pre rodičov s deťmi mimo aktivít v materskom centre. Vďaka kurzom, prednáškam, aktivitám a seminárom, ktoré v našom materskom centre prebiehajú, majú mamičky možnosť naučiť sa niečo nové, fyzicky a psychicky si oddýchnuť od každodenných povinností, načerpať energiu a nové poznatky či zručnosti.

pondelok: 8.00 – 15.00 h: knižnica,
po 16.00 h: workshopy
utorok: 8.00 – 15.00 h: otvorené MC,
po 15.00 h: aktivity v MC:
Zdravé nôžky, Tanec +
streda: 8.00 – 12.00 h: knižnica,
po 12.30 čitateľský klub
(pre deti ZŠ)
štvrtok: 12.30 – 15.00 h: aktivity v MC:
Babymove...
po 16.00 h: prednášky, semináre
podľa programu MC
piatok: 8.00 – 12.00 h: aktivity v MC:
Babymove

Materské centrum slúži na podporu rodín, ako bezpečné miesto pre stretávanie sa rodičov s deťmi či budúcich mamičiek. Služi na oddych, socializáciu a zmysluplné trávenie času s deťmi. Cieľom je znížiť izolovanosť, budovať u detí prvé sociálne vzťahy, zmierňovať strach z kolektívu. Vďaka kurzom, prednáškam, aktivitám a seminárom, ktoré v našom materskom centre prebiehajú, majú mamičky možnosť naučiť sa niečo nové, fyzicky a psychicky si oddýchnuť od každodenných povinností, načerpať energiu a nové poznatky či zručnosti.

Výpožičný režim

v mestskej knižnici:

po, ut, st, pi: 8.00 h -11.30 h
12.00 h -17.00 h,
št: nestránkový deň

pobočka sídl. Drieňová:

po a st: 8.00 h – 12.00 h
Kontakt: 045/3214461

Bližšie info sa dozviete na web stránke mesta Banská Štiavnica, príj. na tel. č.: 045/6949658.

MŠK

Informačné centrum

mesta Banská Štiavnica

Otvorené: po-ne: 8.00 – 16.00 h

Kontakt: 045/6949653,
ic@banskastiavnica.sk

IC BŠ

INFORMATÓRIUM MESTSKEJ KULTÚRY

Sobota 18.5. o 19.30 h

Back to Black

Dráma, životopisný, 138 min., P:15, vstupné: 6€. Kronika života a hudby speváčky Amy Winehouse od dospievania po dospelosť, až po vytvorenie jedného z najpredávanejších albumov súčasnosti.

Nedeľa 19.5. o 17.00 h

Nedeľa 26.5. o 17.00 h

Garfield vo filme

Rodinný, animovaný, rodinný, 101 min., P, vstupné: 6€. Oblúbený oranžový kocúr Garfield sa vracia v novej animovanej komédii! Keď sa na scéne objaví jeho stratený otec Vic, Garfield sa rozhodne vydať sa s ním na dobrodružstvo.

Nedeľa 19.5. o 19.30 h

Národ veľrýb

Dokumentárny, 82 min., P:7, vstupné: 6€. Veľrýby existujú už 50 miliónov rokov. Na rozdiel od ľudí ovládajú oceán a zároveň rešpektujú ekosystém. Veľrýby prispievajú k zdraviu fytoplanktónu, ktorý je hlavným zdrojom kyslíka na našej planéte. Zábery spevu veľrýb boli umiestnené aj do jednej z vesmírnych sond Voyager, aby prezentovali planétu Zem. Tento úchvatný prírodopisný film je o nich. Séria doteraz nevidených podvodných záberov prináša veľrýby bližšie k divákovi: môžeme počuť upokojujúce zvuky veľrýb a tiež lepšie pochopiť svet prírody okolo nás.

Utorok 21.5. o 19.30 h

Drozd v čerňoch

Drama, 110 min., P:15, vstupné: 6€. Etero má 48 rokov, žije v ospalej gruzínskej dedinke, a v otlčenom obchodíku predáva pracie prášky a kozmetiku. Dedinčania sa na ňu dívajú ako na podozrivý úkaz. Etero má totiž najradšej samotu. Miluje rieknu, koláče a čerňochie, ktoré jej boli po celý život rodičmi, spolužiakmi, kamarátmi aj milencami. Nikdy sa nevydala, nikdy nespoznala muža, nikdy po žiadnom netúžila. Všetko sa ale obráti hore nohami, keď nečakane zatúži po ženatom Murmanovi...

Streda 22.5. o 19.30 h

Všetka tá krása a zabíjanie

Dokument, 122 min., P:18, vstupné: 6€. Tento film, režirovaný filmárkou Laurou Poitras, držiteľkou Oscara, je epický, emotívny a premyslene vystavaný príbeh o medzinárodne uznávanej umelkyni a aktivistke Nan Goldin. Film je rozprávaný pomocou jej prezentácií, súkromných rozhovorov

Štvrtok 23.5. o 19.30 h

Sobota 25.5. o 19.30 h

Štvrtok 30.5. o 19.30 h

Furiosa:

Mad Max sága

Sci fi, akcia, fantasy, 148 min., P:15, vstupné: 6€. Keď svet upadol,

Radošinci sa vracajú do Banskej Štiavnice!

Už 20. mája 2024 sa v našom meste opäť po rokoch predstaví legendárne Radošinské naivné divadlo.

Tentoraz nám Stanislav Štepka so svojim ansámbľom prinesú predstavenie *Madona s dieťaťom*. O čom je? Terajšia rodina Hrdličkovcov v novej Štepkovej trpkkej komédii *Madona s dieťaťom* je tuším rodina ako každá druhá u nás: v jej živote je veľa pekného, ale aj takého, čo až také pekné nie je, slovom, je to normálna rodina, akoby jedna z mnohých. Hrdličkovci žijú v dome kúsok od diaľnice, takže zvuk áut k nim často dolieha. Manželia Hrdličkovci to ani navzájom neprežívajú ideálne, skôr naopak, no majú dve dospelé pekné dcéry a navyše vtipného, na prvý pohľad hluchého deda Karola, otca Kamila Hrdličku, ktorý si žije svoj život so psom a veselými spomienkami v neďalekej letnej kuchyni. Dedo Karol vedie dlhoročný a márný spor so župou, ktorá mu dlhuje peniaze za

vyvlastnený pozemok pod diaľnicou, a krásne dcéry domáceho pána Kamila Hrdličku sú zase stredobodom mužského záujmu. Počas rodinnej oslavy päťdesiatin Kamila Hrdličku dôjde k zvláštnej situácii: dcéry pána Hrdličku Pavla a Šarlota sa pred rodičmi nečakane zrieknu rodinného dedičstva iba z jediného dôvodu: obidve znenazdania túžia zdediť iba jedinú vec v dome – obraz, ktorý u Hrdličkovcov už roky visí na stene – *Madona s dieťaťom* od zakladateľa slovenskej výtvarnej moderny Mikuláša Galandu. Madonu zrazu chcú vlastniť obidve neústupčivé dcéry, a tak spor už od prvej chvíle vyzerá na veľkú rodinnú pohromu...

Ako vždy pri „*Radošincoch*“, môžu diváci očakávať humor, láskavosť i poučenie. Veríme, že aj týmto predstavením spravíme radosť viacerým generáciám miestnych i návštevníkov mesta. Lístky nájdete v predaji na banskastiavnica.sk/kultura a Ticketlive.sk.

R. Marko

Vítazka ceny GRAMMY v Štiavnici

V piatok 3.mája sa v kultúrnom centre predstavila jazzová speváčka Nicole Zuraitis, ktorú sprevádzali Martin Gerla a Vladislav Nič.

Nicole Zuraitis je držiteľkou ceny GRAMMY za najlepší vokálny album a 2x nominovanou jazzovou speváčkou, skladateľkou, klaviristkou a aranžérkou, kapelníčkou so sídlom v New Yorku a víťazkou prestížnej zlatej medaily American Traditions Vocal Competition 2021. So „*srdcom veľkým ako jej pozoruhodný hlas*“ (Jazz Police) sa Nicole umiestnila ako jedna z najlepších umelkýň a „*plodných skladateľov*“ (Broadway World), ktorú môžete sledovať v jazze aj mimo neho.

Priaznivci jazzu si určite prišli na svoje. V príjemnej atmosfére si návštevníci mohli vypočuť pomalšie skladby až po rýchlejšie, temperamentnejšie. Tí, čo si prišli vypočuť túto skvelú speváčku s jej krásne zafarbeným hlasom, určite neoľu-

tovali. Nádherný koncert plný pozitívnej energie bol pre všetkých prítomných úžasným štartom na víkend. Skromnosť a priateľské správanie držiteľky GRAMMY k fanúšikom bolo pre všetkých zároveň veľkou inšpiráciou do života. Záverečné standing ovation vďačného publika si Nicole obľúbila a poďakovala všetkým za ich priazeň a neskutočne pozitívnu energiu.

Michal Kríž

mładá Furiosa bola vytrhnutá z Green place mnohých matiek a padla do rúk veľkej motorkárskej skupiny vedeného Warlordom Dementom. Prechádzajúc cez Pustinu narazia na Citadelu, ktorej predseda Immortan Joe. Kým dvaja Tyrani bojujú o nadvládu, Furiosa musí prežiť mnohé skúšky, aby našla cestu domov.

Piatok 24.5. o 19.30 h

Háved

Horor, 106 min., P:15, vstupné: 6€. Kaleb bude mať omedľho 30 rokov a nikdy nebol osamelejší. Bojuje so svojou sestrou o dedičstvo a prerušil vzťahy so svojim najlepším priateľom. Fascinovaný exotickými zvieratami nájde na trhu jedovatého pavúka a prinesie si ho do svojho bytu. Trvá len chvíľu, kým pavúk unikne a rozmoží sa.

Nedeľa 26.5. o 19.30 h

Spoločne 99

Komédia, dráma, 115 min., P:15, vstupné: 6€. V roku 1975 žila skupina idealistov v komunite s názvom Spoločne. Teraz, v roku 1999, má komunita nový dom a je najmenšia na svete - tvoria ju len dvaja ľudia, Göran a Klasse. Klasse sa cíti trochu osamelý, a tak sa rozhodne prekvapí Görana v deň jeho narodenín.

Utorok 28.5. o 19.30 h

Raz to bude všetko tvoje

Romantický, komédia, 105 min., P:15, vstupné: 6€. Úspešná kresliarka Lisa a jej súrodenci sa po viac ako desiatich rokoch opäť stretávajú na rodičovskej farme vo švédskom Norrlande. Prostredie farmy je stelesnením prízemnosti švédskeho vidieka a ostro kontrastuje s ruchom jej nového domova v Štokholme. Keď rodičia oznáma svojim deťom, že pôdu, ktorú rodina vlastní už celé generácie, zdedí len jeden z nich, súrodenci stoja pred ťažkou otázkou.

Streda 29.5. o 19.30 h

Galéria boha

Komédia, fantasy, 98 min., P:15, vstupné: 6€. Dva týždne pred absolventskou výstavou umeleckej školy nastupuje do funkcie nový riaditeľ Jack von Rosen. Počas prezentácie prednesie svoje myšlienky o finančnej stránke umenia a ukáže sa, že tajne zastupuje prastarú spoločnosť, ktorá chce umenie skomercionalizovať. Medzitým je Irma, jedna zo študentiek, poverená Bohom, aby vytvorila dokonalé umelecké dielo, a tak sa stáva trónom v oku riaditeľa Jacka a jeho spoločnosti.

Piatok 31.5. o 19.30 h

Daaaaaálí!

Komédia, životopisný, 77 min., P:15, vstupné: 6€. Daaaaaálí! je hravý a miestami veľmi vtipný fiktívny dokumentárny film so spleťným dejom, ktorý pozostáva z prekrývajúcich sa snových sekvencií, nepredvídateľných skokov v čase a v ktorom samotného umelca stvárnjujú päť rôznych hercov.

Láska je dom

Láska je dom, hoc život často stojí v prievane, láska je dobrý anjel strážny, ta si ju schovaj-schovaj do dlane.

Láska tá Tebe dvere otvára, aj tam kde často cítiš chlad, no Pán je stále pri tebe- tak sa ju nauč ty mať rád.

Rozosej lásku medzi ľuďmi, čo ich už dali od seba, veď tí tú lásku potrebujú- dať malú omrvinku z chleba.

Tak prosím pohľad- ich zrobenú-vráskavú

dlaň- chráň si to slnko otec - mama

chráň si ho chráň.

Za Vaše upracované ruky, za Vaše-mozolnaté dlane za trpkú slzu, čo stiekla dolu tvárou, nech- pretečie ku Vám vďaka- tou teplou- ľudskou bránou...

E. Cútová

Futbal

Vysoká výhra a tesná prehra

Naši žiaci odohrali zápas proti rovesníkom z TJ Slovan Dudince. Starší žiaci tesne prehrali 1:2, gól dal A. Baláž. Mladší žiaci zvíťazili, s 10 gólovým skóre: 4x M.Szabo, 2x J.Lupták, 2x J.Binder, M.Zorvan, Š.Cibulka.

U15 zvíťazila 4:2

20.kolo II.ligy, SŽ U15, sk. C. Chalani s trénerom A. Hanzlíkom privítali rovesníkov z TJ Družstevník Senohrad. Po kvalitnom výkone skóroval 2x D.Zelinka, a po góle pridali aj Š.Psotný a A.Liška.

U13 tiež s víťazstvom 14:1

Mladší žiaci nasledovali svoju dvojčku z U15, a rovesníkov z TJ Družstevník Novohrad porazili 14:1.

U15 s víťazstvom 3:2

Starší žiaci odohrali 19.kolo II.ligy SŽ proti súperovi MFK Žarnovica. Po góloch Buzalku, Bungyiho a Galla sa tešili z víťazstva. Chalani, gratulujeme!

Kam na futbal?

18.5.

U15/1 – N. Baňa 10.00 h (vonku)

U13/1 – N. Baňa 11.45 h (vonku)

U19 – Nededza 10.00 h (vonku)

U17 – Nededza 12.15 h (vonku)

19.5.

A-Mužstvo – Brezno 17.00 h (vonku)

Bavíme sa futbalom!

FK Sitno BŠ

14. ročník husľovej súťaže Rudolfa Országa

ZUŠ J.L.Bellu v Kremnici vyhlásila celoslovenskú súťaž husľovej súťaže Rudolfa Országa (14. ročník), ktorá sa konala v piatok 5. apríla 2024 v priestoroch ZUŠ J.L.Bellu v Kremnici.

Súťaž prebiehala v týchto kategóriách: 1. kategória - žiaci ZUŠ (rok nar. 2013 a mladší): voliteľné skladby v trvaní do 5 minút; 2. kategória - žiaci ZUŠ (rok nar. 2012, 2011): voliteľné skladby v trvaní do 8 minút; 3. kategória - žiaci ZUŠ (rok nar. 2010, 2009): voliteľné skladby v trvaní do 10 minút; 4. kategória - žiaci ZUŠ (rok nar. 2008, 2007): voliteľné skladby v trvaní do 12 minút.

Tejto súťaže sa zúčastnili žiaci ZUŠ Banská Štiavnica Peter Sopko a Luboslava Kuchtová (obaja v 2. kategórii) pod pedagogickým vedením p. uč. Mgr. Juraja Janiczeka, DiS.art. P. Sopko hral so sprievodom klavíra p. uč. PaedDr. Petry Weisovej skladby od Friedricha Seitzta Student koncert č. 5, OP.22 1. časť koncertu Allegro Moderato a od J. S. Bacha Rondo, h mol Allegro. L. Kuchtová mala pripravenú skladbu od Zdenka Fibicha Sonati-

na OP.27 1. časť, Allegro Moderato a 2. časť Andante so sprievodom klavíra p. riaditeľky ZUŠ Mgr. Ireny Chovanovej, DiS. art. Súťažiacich hodnotila odborná porota v zložení: prof. Peter Michalica, ArtD. – predseda poroty, prof. MgA. František Novotný a Mgr. art. Štefan Gyöpös – členovia poroty. Obaja žiaci si vedli veľmi úspešne. Spomedzi 14 súťažiacich v 2. ka-

tegórii z celého Slovenska získal Peťo čestné uznanie a Lubka získala bronzové pásmo. Husľová súťaž, organizovaná ZUŠ J. L. Bellu, je výnimočnou a zaujímavou bezprostredným slovným hodnotením súťažiaceho a jeho hry tesne po podaní umeleckého výkonu. Tento spôsob hodnotenia nepo-núka žiadnu z celoslovenských umeleckých súťaží. Hodnotenie zahŕňa všetko, čo bolo technicky dobré a aj to, čo je potrebné ešte zlepšiť. Nikdy však nechýba povzbudenie pre súťažiaceho. Súťaž bola vysielaná online (YT kanál

– zus kremnica) a aj dnes je možné si ju opäť pozrieť a vypočuť na priloženom linku: Husľová súťaž R.Országa 2024 2. kat. (12. až 14. číslo) (youtube.com), Husľová súťaž R.Országa 2024 2. kat. (1. až. zač. 12. číslo) (youtube.com). Žiakom srdečne blahozeláme a ďakujeme za vzornú reprezentáciu mesta Banská Štiavnica a ZUŠ Banská Štiavnica!

ŠN

Podkrovie plné poézie

sme po prvýkrát prežili v príjemnom prostredí klubu Rubigall dňa 25. apríla v spoločnosti priateľov poézie, literatúry a pekej hudby s členkami banskoštiavnického autorského klubu, autorkou Nadkou Kvakovou a interpretkou Kvetkou Borákovou.

Banskoštiavnický A(utorský) klub literátov, hudobníkov, výtvarníkov a fotografov združuje zaujímavé zoskupenie regionálnych umelcov, ktorí sa popri svojich zamestnaniach a rôznych profesiách už 16 rokov venujú aj umeleckej činnosti rôzneho druhu. Mestská knižnica v Banskej Štiavnici pre Vás pripravila vďaka podpore Fondu na podporu umenia sériu literárno-hudobných popoludní, na ktorých by chcela predstaviť jednotlivých členov klubu spolu s ich hosťami a prispieť tak svojou kvap-

kou k bohatej ponuke podujatí rôzneho druhu, a to zviditeľnením našich banskoštiavnických talentov formou príjemných komorných posedení.

Vo štvrtok 25.apríla sme predstavili interpretku, recitátorku, bábkohe-rečku, scenáristku a pedagogičku, už zopár rokov Banskoštiavničanku Kvetku Borákovú, ktorá sa o.i. podieľala na úspešných predstaveniach na Bojnicksom zámku, a ktorá sa predstavila ako recitátorka poézie a prózy druhej hlavnej hostky literárneho večera – Nadky Kvakovej. Autorky poézie, prózy, rozprávok, a samozrejme, epigramov, ktorými je obzvlášť známa. No nielen nimi. Svoj cit pre umenie už mnohé roky pretavuje do precíznych ručných prác cez pletenie, vyšívanie krásnych gobelínových vzorov, ktoré aplikuje na bytové doplnky až po, znovu samozrejme, jej krásne korálikové jašteričky, ktoré reprezentujú naše mesto už kde-

kade po svete, najnovšie na Miss World 2024. Výber ručných prác Nadky Kvakovej, ako i jej zručného syna Janka s jeho nádhernými výrobkami z dreva a kože dotváral umeleckú atmosféru malou výstavkou. Život a krásne umelecké hobby autoriek okrem hovoreného sprievodného slova dokresľovali projektované fotografie za znenia šansónovej hudby a spontánnych komentárov, ktoré pokračovali i po skončení programu pri chutnom občerstvení. Ďakujeme všetkým prítomným hosťom, ako aj všetkým tým, ktorí sa podieľali na vy-darenom podujatí.

Zároveň srdečne pozývame na ďalšie zo série stretnutí, tentokrát na láskyplné májové, s veľkou poetkou Jankou Bernáthovou a plodnou výtvarnou umelkyňou Danickou Košíarovou. Už teraz sa tešíme na štvrtok, 23.5., znovu o 16.00 hod. v podkroví.

/Vaša MsK/

Velká cena oslobodenia

Slovenský strelec Patrik Jány dosiahol pozoruhodný úspech na 52. ročníku Velkej ceny oslobodenia v českej Plzni v roku 2024. Pozrime sa bližšie na jeho úspechy:

10m vzduchová puška- muži finále: Patrik Jány si zabezpečil ďalšiu zlatú medailu vo finále vzduchovej pušky mužov na 10m. Jeho pôsobivý výkon mu priniesol skóre 254,6 bodu. Ďalšími významnými finalistami boli Brian Baudouin z Francúzska (250,8 bodu) a Josip Sikavica z Chorvátska (228,1 bodu).
50m puška muži- Tímová súťaž mužov na 50 m puška: V súťaži družstiev si Slovensko (vrátane Patrika Jányho) počínalo mimoriadne dobre. Slovenský tím v zlo-

žení Patrik Jány, Štefan Šulek a Ondrej Holko dosiahol celkové skóre 1883,1 bodu. Na tomto podujatí

získali bronzovú medailu.

Majstrovstvá Európy vo vzduchovej puške: Patrik Jány je dvojnásobný majster Európy v streľbe zo vzduchovky. Titul predtým získal v roku 2022 v disciplíne 60-ranová vzduchová puška v nórskom Hamare. Jeho nedávne víťazstvo v maďarskom Győri potvrdilo jeho status najlepšieho strelca.

10m vzduchovka muži- Detailné výsledky:

Precíznosť a dôslednosť Patrika Jányho sa prejavila počas celého finále. Jeho výsledky v eliminačných fázach boli pôsobivé a vyvrcholili zasluženou zlatou medailou.

Gratulujeme Patrikovi Jánymu k vynikajúcim úspechom!

Zdroj: <https://www.shooting.cz/>

ŠN

Ponuka

CHKO Štiavnické vrchy hľadá **brigádnikov do Rozhladne Sitno** na letnú sezónu 2024. Predpokladaný výkon práce je **od 17.6.2024 do 15.9.2024** (podľa dohody). Zaujímavosť je možnosť kontaktovať: michal.klauco@sopsr.sk alebo 0903 298 326. **CHKO ŠV**

INZERCIA

práca

■ Ponúkam brigádu pri Kolpašskom jazere do bufetu-čaušník/čka/, pomocná sila, kuchár. Prax v gastronómii je vítaná, ale nie je podmienkou. Nástup dohodou. Mzda čaušník a pom. sila 6.50€/hod. + osobné ohodnotenie, kuchár 9€/hod. + osobné ohodnotenie. V prípade záujmu volajte: 0911 816 936

služby

- Realizujem stavebné, tesárske a klampiarske práce, tel.č.: 0903 549 052
- Hľadáme niekoho na stráženie psíka (fenka maltezák) počas dovolenky za finančnú odmenu. Tel.č.: 0918 426 138
- Rôzne stavebné práce za najlepšie ceny v okolí! Seriózne jednanie, tel.č.: 0919 488 868

Nenechajte si zhrdzavieť vaše auto!

Služi Vám vaše auto, ale váš podvozok je poškodený krízou od pospyu?

Kontroly a údržby podvozkov (i pred STK)

Vyčistenie nečitateľného VIN čísla vozidla

Opravy a údržby motorových vozidiel.

Opravy skorodovaných častí zvaráním a protikoróznym nástrekom - (gumoasfalt).

Zvámočnická výroba i z nerezu

Servisné a údržbárske práce po dohovore aj iné služby...

ARTEAM BS 0903 391 035

Sociálna – Senior
prepravná služba Banská Štiavnica
Pre seniorov a návštevníkov nemocnice. Pre seniorov a ZŤP.
Pre ZŤP na invalidnom vozíku
0948 460 700
Pracovná doba:
Pondelok – Piatok 6.30 – 17.00

Praktická maturitná skúška a jej prepojenie s disemináciou projektovej činnosti

23. a 24. apríl 2024 sa pre všetkých maturantov na Súkromnej hotelovej akadémii niesol v znamení preverovania nadobudnutých vedomostí a zručností počas celého štúdia, ktoré naši študenti priam ukázkovo prepojili s praktickým svetom gastronómie.

Už v jesenných mesiacoch začali študenti 5. ročníka v 3-členných tímoch pracovať na vlastných projektoch. Ich cieľom bolo založenie jednotlivých gastronomických zariadení so všetkými náležitostami, ktoré s tým súvisia, vrátane navrhnutia formy podnikania, postupu pri založení firmy, organizačnej a personálnej štruktúry podniku, náplni práce zamestnancov, dispozičného riešenia podniku, produktu firmy, sortimentnej listiny, propagácii a reklamy firmy, samotnej realizácie recepcie pri príležitosti otvorenia pod-

niku, návrhu na degustačné menu, nevynímajúc kalkulačné listy, žiadanky a všetky účtovné operácie. Takto nám vďaka prepojeniu všetkých odborných predmetov v jednom celku ponúkli doslova na tanieri gazdovskú regionálnu reštauráciu, taliansku reštauráciu, salaš, kaviareň a brunch café. Všetky zložky jednotlivých projektov krásne do seba zapadali ako to najlahodnejšie menu od majstra kuchára. V deň praktických maturitných skúšok žiaci okrem obhajoby vlastného projektu prezentovali a obhajovali slávnostne prestretú tabuľu, samozrejme tematicky zladenú so svojím podnikom. Z degustačného menu navrhnutého na recepciu, ktorá je organizovaná pri príležitosti otvorenia jednotlivých podnikov, následne pripravili päť variácií studenej kuchyne, jedno hlavné jedlo a jeden dezert. Čerešničkou na torte bolo záverečné predvedenie konkrétnej odbornej zručnosti, od dekantácie vína, tran-

širovania kurčata, prípravy studenej polievky či šalátov. Napríklad tím študentov reprezentujúcich gazdovskú regionálnu reštauráciu vsadil pri príprave pokrmov na lokálnosť, čerstvosť a sezónnosť surovín, pričom pripravil tradičné jedlá z Hontu. Pri zakladaní talianskej reštaurácie vychádzali študenti z autenticity prostredia, ktoré sa spája s nezabudnuteľným gastronomickým zážitkom, tak príznačným pre Taliansko, krajinu, kde sa snúbia história s umením a krásou prírody. Aj toto bola pre našu školu príležitosť, ako prepojiť aktivity projektu Prírodné bohatstvo regiónu Hont na tanieri v rámci programu Erasmus+ s realizáciou praktického vyučovania na škole a jej výstupmi. Vďaka praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky naši maturanti len potvrdili, že ich rozhlad vo svete gastronómie a hoteliérstva je pre nich len a len benefitom na ceste menom život.

SHA

INZERCIA

Ošetrovanie a rez stromov

Arboristika

Rez živých plotov, výsadba stromov, výrub stromov, štiepkovanie a odvoz drevnej hmoty

☎ 0904 842 323 🌐 www.citytrees.sk

L.N.Trade Pod Sitnom

registrovaný sociálny podnik

ponúka:

▶ stavebnú činnosť

▶ murárske práce

☎ 0911 772 771

DONÁŠKA AŽ K VAŠIM DVERÁM

- POTRAVINY •
- ALKO • NEALKO •
- CIGARETY •

OBJEDNÁVKY
NA TEL. Č.: 045/692 0150

PRÍJEM OBJEDNÁVOK:
PO – PI: 7:00 DO 19:00 HOD.
SO: 7:00 DO 14:00 HOD.
NE: 7:00 DO 12:00 HOD.

POPLATOK ZA DOVOZ V BŠ: 1,- €

GYMNÁZIUM ANDREJA KMEŤA

Kolpašská 1738/9, 969 17 Banská Štiavnica

vyhlasuje

Obchodnú verejnú súťaž na prenájom nebytových priestorov – školský bufet.
Súťaž trvá do 24.05.2024.

Podmienky súťaže sú zverejnené na web stránke školy www.gymbs.edupage.sk.

PONÚKAME SLUŽBY:

Viac info:
0917 098 224

- orezávanie, spilovanie stromov, starých a veľkých halúz či spustenie celého stromu, k tomu aj výžin kríkov a trávy,
- drevo môžeme popáliť na mieru, cena sa dohodne pri obhliadke danej práce, **vždy sa dá však dohodnúť!**

-robíme aj výkopové práce, vypratávanie domov či starých pájt, murárske práce (omietky, fasády, múriky, dlažby, oplotenia – drevené pletivové atď.)

ZÁPIS do MŠ BANSKÁ BELÁ

pre deti od 2 do 6 rokov 2024/25

PONÚKAME

- Zábavné učenie
- Rešpektujúce prostredie
- Osobný rozvoj
- Anglický jazyk
- Lyžiarsky a plavecký výcvik
- Výbornú stravu
- Spoluprácu s rodičmi

PRÍHLÁŠKA

TLAČIVO nájdete na webovej stránke zriaďovateľskej školy
www.zsbela.edupage.org
v zložke /hlásik

KONTAKTY

☎ Banská Štiava č. 335
964 19 Banská Štiava
✉ sz.banskastia@post.sk
☎ zsbela.edupage.org

Zbavte sa bolesti

Špičkové zariadenie v B. Štiavnici

AŽ 95 %-ná úspešnosť terapie

www.StopBolesti.sk tel.: 0911 761 521

Svet kovu, s.r.o ponúka predaj:

kari sieť 2x3m

150x150x5-12,36€

150x150x6-17,78€

150x150x8-31,63€

PREDAJ STAVEBNEJ OCELE A SIETÍ		€ / bm	
Roxor Ø 6 mm	0,22	Roxor Ø 14 mm	1,09
Roxor Ø 8 mm	0,37	Roxor Ø 16 mm	1,46
Roxor Ø 10 mm	0,56	Roxor Ø 18 mm	1,76
Roxor Ø 12 mm	0,81		

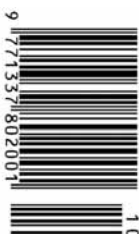
www.svetkovu.sk
tel.č. :0904 894 577
mail: svetkovu@svetkovu.sk

kari sieť 2x3m

100x100x5-18,04€

100x100x6-26,02€

100x100x8-46,32€

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

■ Dvojtyždenník Mesta Banská Štiavnica vychádza každý druhý štvrtok, redakčná uzávierka je v pondelok do 9:00
 ■ **redaktor:** Mgr. Michal Kríž ■ **redakčná rada:** Mgr. Nadežda Babiaková, Ing. Ivana Nikolajová, Mgr. Martin Ma-charik, Mgr. Lukáš Pellegrini, JUDr. Gejza Volf ■ **jazyková úprava:** Katarína Kissová ■ **sadzba a dizajn:** Mgr. Má-ria Sisková ■ **adresa redakcie:** Mestský úrad Banská Štiavnica, oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie, Kammerhofska 1, Banská Štiavnica, tel.: 045 6949652, 0918 688 850, **e-mail:** michal.kriz@banskastiavnica.sk. Reg.č. SKP 27. Podávanie nov. zas. povolené OZ SsRP B.Beystrica č.j. 1167/94-PTP zo dňa 6.4.1994 ■ **vydavateľ:** Mesto Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, 969 24 Banská Štiavnica, IČO 00 320 501 ■ **evidenčné číslo:** EV 4429/11 ■ ISSN 1337-8023 ■ **tlač:** Nikara, Krupina ■ **redakcia si vyhradzuje právo redakčného krátenia a úpravy rukopisov!** Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Akékoľvek preberanie, rozmnožovanie a ďalšie rozširovanie článkov, ich častí, výtvarných riešení a reklám bez predchádzajúceho písomného súhlasu redakcie je podľa Autorského zákona zakázané. Obsah článkov nemusí byť vždy totožný s názorom redakcie.

© Redakcia Štiavnických novín